

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

I/200.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

**Nem félünk sem a magyaroktól,
sem más nemzetektől! Mindegyik testvérünk volt
eddig és ezután is az lesz!**

(Manescu – román TV)

Győzött a nép!

Ion Iliescu, a Nemzeti Megmentési Tanács előkészítő bizottságának tagja pénteken este tömeggyűlésen Bukarestben kijelentette: megszűntek Romániában a párt és a kormány régi struktúrái, véget vetnek a régi gyakorlatnak, demokratikus Romániát építenek fel. Felhívta az ország népét, hogy azonnal kezdje meg minden megyében, városban és községben a Nemzeti Megmentési Bizottságok megszervezését, amelyeknek feladata a törvényes rend és nyugalom helyreállítása, az élet menetének biztosítása. Rövidesen kiírják a szabad, demokratikus választásokat.

Közölte: Ceausescu mindenképpen elfogják román területen, már a nyomában vannak, és bűneiért nyilvánosan felelősségre vonják. A kétszáz-
ezres tömeg óriási ovációba kezdett, és skandálni kezdte: Itt maradunk, megvárjuk, hozzák ide! Felhívták a figyelmet arra a veszélyre, hogy egyes góccokban megbújhatnak még ellenálló egységek, de ezeket mind fel kell számolni. Az elkövetett bűnök felelősséggel vizsgálják, és mindenki megkapja megérdemelt büntetését.

Dumitru Mazilu neves román politikus, aki az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának jelentést készített és eddig házi őrizetben volt, a nagygyűlésen szólt arról, hogy Románia következetes békepolitikát kíván folytatni, jószomszédi viszonyt óhajt a szomszéd országokkal. Felhívta a nagygyűlés résztvevőinek a figyelmét arra, hogy új alapokra kell helyezni az ország kisebbségi politikáját. A Romániában élő nemzeti kisebbségeket pártolni, megérteni, szeretni kell, hogy részesei lehessenek az új demokratikus kibontakozásnak. Szólt arról, hogy véget kell vetni a falurombolásoknak, a szisztematizálási programoknak. Tőkés Lászlóról olyan hírek érkeztek, hogy Szilágy megyében van két milicista őrsége alatt. Gépkocsi érkezett érte, s a milicisták közölték vele, hogy Kolozsvárra akarják szállítani az édesapjához.

Tőkést presbiterek őrzik, de háza előtt két milicista áll. Felesége pénteken délután Magyarországra felé távozott gyógykezelés céljából.

Eldölt az utolsó dominókocka is! A romániai forradalom megdöntötte a diktatúrát, megszabadult a zsarnoktól – és új szakaszt nyitott saját és Európa történelmében.

Régen nem volt karácsonyt élünk. Több nemzedék számára adatik meg először, hogy megélje zsarnokok bukását, a népakarat érvényesülését, a forradalom nagyszerű érzését. Mert Közép- és Kelet-Európában a kommunista diktatúrák elleni forradalom hulláma söpört végig e néhány hét alatt. Vértelen forradalom volt az NDK-ban, Csehszlovákiában, és véres, ma még nem tudhatjuk, hány száz áldozatot követelő forradalom döntötte meg a diktatúrát Romániában.

Soha nem volt történelmi pillanatot élünk. Felszabadultunk. Mi, elnyomottak, összetörtök – Közép- és Kelet-Európa nemzetei, társadalmi. Felszabadulunk az érzelmi és szellemi nyomás alól, a reménytelenség, a ránk erőszakolt pesszimizmus és kiüttlanság érzése alól, és érezhetjük, hogy

**Európa
karácsonya**

győztünk! Mi győztünk, mi, akiknek gonosz ostobák évtizedekig festettek hamis képeket, akiket megaláztak és megnyomorítottak, akiket becsaptak, éhezettek, ütöttek, és akikbe az elmúlt évtizedek urai – hol egyik, hol másik országban – belelőttek.

Mi győztünk, mert mi hordoztuk és hordozzuk azokat az értékeket, amelyeken az európai kereszténység alapul, s amelyek fundamentumai az emberek együttélésének földünk e részén.

E győzelmet, győzelmeket nem követi rögvest a békés jólét, nem fogunk gazdagságban élni – de nem kell többé gondolataink és szavaink következményeitől rettegnünk.

Felemelt fejjel járhatunk, cselekedhetünk, adhatunk és kérhetünk. Ember módjára létezhetünk, lehetnek terve-

ink, vágyaink, törekvéseink. Egyénenként és közösségekben.

Amikor e sorokat írjuk, Romániában még zavaros a helyzet. Még nem tudjuk, ki lett áldozata egy örült politika – és végrehajtói – utolsó véres tetteinek. Azt azonban tudjuk, hogy áldozatuk nem volt hiábavaló, életüket egy szabadabb, jobb, emberi életért adták, mások boldogságáért. Béke poraikra!

Mi, akik itt élünk, e kis magyar házában, nem tehetünk egyebet, csak segíthetünk a rászorulóknak, magyaroknak és nem magyaroknak. Adjunk, abból a kevésből, amink van – mert Romániából nézve ez is rengeteg. Adjunk, hiszen keresztény kultúránk, európai magyar önzonosságunk, emberségünk pillére embertársaink iránti szeretetünk. Szép ez a karácsony! Még akkor is szép, ha sok ártatlan ember vére folyt ki a minap. Szép, mert a mi karácsonyunk – és az övék. Mindnyájunké, akik élni akartunk – itt, Európának e tájain is – európaiként.

Bába Iván

Végelgyengülés

Úgy tudja a nagy testvér, hogy Samu bácsi beavatkozik a panamai belügyekbe. Jól tudja. Samu bácsi érzékeny pontja ugyanis a kábítószercsempészet és hátra akarja kötni a főcsempész sarkát. Vagy sarokba kukoricára akarja térdelgetetni. Esetleg ki akarja porolni nádpálcájával a bugyogóját. Az ő dolga. Igen ám, csak hogy a főcsempész (mellesleg diktátor és felségjelhamisító) nem az Allamokban, hanem egy úgynevezett független országban bonyolítja az üzletet. Ott pedig tehet amit akar, mármint a nagy testvér szerint. Merthogy a belügyek ugyebár. Jól látja a nagy testvér a nagy kinaival, meg a kis nicaraguaival együtt, Samu bácsi túllépi a hatáskörét. Akárcsak itt Európában az egyik cvikipuzsi pajtás. (Az kell hogy legyen, hiszen a bátyus legmagasabb állami kitüntetését is megkapta. Meg aztán azért is, mert elnéz neki mindent a bátyus, vagy legalábbis nem tud róla, hogy mi történik a szomszédban. Így mondta ezt a minap az intellektuális megjelenésű, magas rangú diplomata. Korábban, ez mármint az intellektualitás nem volt jellemző, lásd. Nyikita Szergejevics Hruscov, Leonyid Brezsnyev „i tak dalse”. Szóval azt mondta az intellektuális megjelenésű, külügyekben legelső diplomata, hogy nem eléggé tájékozott a

román belügyekben. Lehetséges, bár ezt csak a más irányú nagyfokú elfoglaltságára hivatkozással tudnám elhinni, mert hogy a szovjet hírszerzésről mindeddig csupa jót hallottam, olvastam. Sevardnaze nem tudja, hogy mi történik Temesváron, Aradon szerte Romániában. A rövidlátás az öregség, legalábbis az öregezés megfellebbezhetetlen jele. Meg a nagyothallás is, hogy a nagyotmondásról, a visszatérő gyermekkor jellegzetes tünetéről ne is beszéljünk. Megjegyzem, 33 évvel ezelőtől a segesvári cári gatzettért 1956-ban bosszút álló Nyikita is szenvedett már ebben a korban. Jól látta ugyanis, hogy angol, francia és izraeli agresszorok avatkoznak egy közel-keleti állam belügyeibe, de azt valahogy félreértette, hogy mi történik a tőszomszédnál. Most meg úgy tudja a nagy testvér, hogy Panamában majdnem egy tucat (pontosan 11 ember halálát okozta Samu bácsi agressziója). Bizonyára jól tudja. De azt, hogy a dákoróman cvikipuzsi pajtás egy igazságtalan, a történelem ítélőszéke előtt semmis hóhérbékével kialakított államdekoráció szögesdróttal mögött mibe avatkozik be, hány száz, hány ezer embert gyilkoltak meg – nem látja, nem hallja. Gyanítom, hogy ez már nem egyszerűen az öregség, hanem a végelgyengülés jele.

Vallató Géza

Beavatkozás vagy agresszió?

Kicsi országok „nagyra nőt” vezetői újabban hajlamosá válnak arra, hogy néhány ezer katonával a hátuk mögött már legyőzhetetlennek, világpolitikai tényezőnek, netán mindenhatónak képzeljék magukat.

Miközben a nagyhatalmak egyre gyakrabban hangoztatják a kis népek önrendelkezési jogát, azok egyike-másika ezt a jogát egész térségek biztonságát veszélyeztetve, az éppen aktuális diktátorocskák kénye-kedve szerint látszik gyakorolni. Hangsúlyozom, látszik, hiszen a diktátorok érdeke és akarata soha nem azonos a népek érdekével, illetve akaratával.

E térségekben amekkora a nagyhatalmak befolyása, ugyanakkor a felelőssége is. Nem egyszerűen arról van szó, hogy „köhög a bolha”, hiszen egy-egy ilyen térség biztonságában és egyensúlyában a nagyhatalmak mellett sok-sok – a helyzeténél fogva tehetetlen – kis ország és nép érdekelt. A nagyhatalom akarva-akaratlanul be-

avatkozásra kényszerülhet, ha egy-egy ilyen diktátor harciaskodása az adott térség biztonságát veszélyezteti.

Az elmúlt évtizedekben a hidegháborús szóhasználat és az intézményesült demagógia következményeként hajlamosá váltunk – beidegződésként – minden olyan esetet, amikor egy nagyhatalom katonailag beavatkozik egy kis ország ügymond belpolitikájába, automatikusan agresszióknak minősíteni. A minap szerkesztői munkám során és magam is beleestem ebbe a súlyos hibába, amikor az Egyesült Államok panamai beavatkozását agresszióknak minősítettem már a címben. Mindenkitől elnézést kérek, akiknek – okkal – sértettem igazságérzetét.

Az elmúlt napok szomorú, bennünket különösen érintő tapasztalata bizonyítja, hogy igenis vannak olyan diktátorok, akikkel szemben a pusztá diplomáciai manőverezés kilátástalan. Hadd ne folytassam a gondolatsort...

KPI

Heti eseménykrónika

Szombat: Incidensek a panamai és az amerikai erők között – Bush és Mitterrand találkozója – A NSZEP „új” párt: NSZEP-A Demokratikus Szocializmus Pártja.

Vasárnap: Sevardnaze Brüsszelbe utazott – A lengyel parlament elfogadta a válságköltségvetést – Feloszlatták a kelet-német állambiztonsági hivatalt – Találkozó Potsdamban von Weizsäcker és keletnémet vezetői között – Átvágják a vasfüggőnyt Csehszlovákia és Ausztria között. Első hírek a temesvári tüntetésekről.

Hétfő: Ceausescu Teheránba látogat – Kohl felszólalt a Parlamentben – Sevardnaze a NATO-központban; szovjet-EK megállapodás – Jang Sang-kun kínai államfő Kairóba utazott – Szovjet-japán tárgyalások.

Kedd: A világ elítéli a temesvári vérengzést – Nem írták alá a megállapodást Varsó és az IMF között – A szovjet parlament elfogadja a gazdaságátalakítás tervét

– Drezdában nyugatnémet-keletnémet csúcstalálkozó – Az Egyesült Államok közbelép Panamában.

Szerda: Megerősítik a romániai vérengzések hírére, Ceausescu Bukarestben beszédet mond, amely szerint „a külföld” szította a tiltakozó akciókat – Egyre élesebb vita folyik a „német újraegyesítésről” – Csehszlovákia új nem-kommunista vezetői a szovjet csapatok kivonásáról tárgyalnak – A litván KP elszakad a szovjet KPtól – Adamec a CSKP új elnöke.

Csütörtök: Fokozódó tömegmegmozdulások Romániában – A Szovjetunió is „óvatosan” elítéli Romániát – A CSKP rendkívüli kongresszusa, szakítás a múlttal.

Péntek: Ceausescu megbukik, menekül, Romániában vége a Ceausescu-korszaknak – Berlinben kinyílik a Brandenburi Kapu.

A vörös birodalom peremén I.

Vietnamban nem teremnek új gondolatok

A vietnami vezetés megriadt a közel-múlt időszak kínai fejleményeitől és a kelet-európai átalakulásoktól. Mit tegyen? Nem jut okosabb az eszébe, mint a visszatérés az ortodox marxizmus-leninizmus rég ismert gondolatvilágához. Hanoi elszánta magát, hogy fönntartja a status quót, és semmit sem tör meg, ami a kommunista párt uralmát veszélyeztethetné. Az agg Le Duc Tho mögött álló konzervatívok új erőre kaptak, és még a gyakorlatias, reformhajlandóságú politikusok hírében álló pártfőtitkár, Nguyen Van Linh is az ortodox kifejezéseit kezdte hirtelen használni.

A főtitkár már augusztusban, a Központi Bizottság 7. plenáris ülésén hevesen elutasított minden „polgári reformot”. Határozottan ellenezte, hogy Vietnamban politikai pluralizmust honosítsanak meg és ellenzéki pártok kezdjék meg működésüket, amint ezt „a reakciós osztályellenség és a nép árulói” szeretnék.

Nguyen Van Linh egyetlen szóval sem méltatta Gorbacsovot és törekvéseit, annál inkább dicsérte Fidel Castrót, aki a „szocialista táboron” belül megindult reformfolyamatok hajlíthatatlan ellenzője. Az ettől a pártfőtitkártól szokatlanul merev politikára utaló kijelentések aggodalmat ébresztettek a vietnami lakosságban, az üzleti körökben pedig újabb kételyeket támasztottak a kormány gazdasági politikája iránt. A politikai elbizonytalanodás különösen érezhetővé vált Ho Si Minh városban, az egykori Saigonban. Nguyen Van Linh ugyanis eddig a „doi moi” néven ismert politika szószólójának számított itt, vagyis a glasznoszty és a peresztrojka egy olyan

vietnami változata apostolának, amely az utóbbi években némi változást hozott az ideológiai béklyóiban zsidbadó gazdasági és politikai életbe, és amely a gazdaság szerkezetének átalakítását célozza.

Gazdasági reformok politikai reform nélkül?

A vietnami vezetés a múlt év ősze óta egy szigorúan gazdasági, célszerűségi szempontokat követő, vagyis monetarista szanalási programot szorgalmazott. Lényeges intézkedések történtek a kereskedelem és a termelés decentralizálására, valamint a mezőgazdaság további privatizálására. Ennek a gazdaság átalakítását célzó egész programnak a mottója egyfelől a piac és az egyéni kezdeményezés, egyéni teljesítmény volt, másfelől a fokozott gazdasági együttműködés a nem szocialista külfölddel, ideértve a külföldi beruházások módszeres támogatását is.

Amint a hatalom pekingi birtokosai, úgy a hanoi vezetés is igyekszik különválasztani a gazdaságot a politikától. Miközben Vietnamban sűrűn nyugati tőkére, modern technológiára és nemzetközi segítségre van szüksége, Nguyen Van Linh a hanoi politbüro veterán kommunistái megbízásából azzal vádolja a nyugatot, hogy „imperialista és reakciós módszerekkel” akarja félrevezetni az országot. Az ilyen kijelentésekre aztán a hanoi rádió még zengzetesebb frázisokkal dupláz rá, mondván, hogy Vietnam minden eddiginél inkább meg van győződve a szocializmus győzelméről és kötelességének tartja, hogy megőrizze a marxizmus-leninizmus tisztaságát.

Tanácsalanság

Sok megfigyelő úgy vélekedik, hogy az ilyen szavak csak a hatalmon lévők mélyes ideológiai tanácsalanságát mutatják. A kommunista párt politikai bizottságában jóval hetven éven felül van az átlagos életkor, és ezek az aggastyánok nyilvánvalóan érzik, hogy a valóság túlhaladt rajtuk.

A gazdaság 1986-ban megindult liberalizálása során új és részben igen nagy jövedelmkülönbségek alakultak ki, mégpedig nemcsak a dinamikus Délben, hanem még Hanoiiban is, ahol azelőtt három évtizeden át szinte maradéktalanul „gleichschaltoltak” mindent. Emellett a gazdasági decentralizálás következtében már-már alig ellenőrizhető és részben nagyon is káros verseny alakult ki tartományok, városok és vállalatok között, miközben széles körben elterjedt a korrupció, a csempészet és a feketetés.

Az átalakulásnak és a csapatok Kambozdából történt kivonását követő újradésnek ebben az időszakban Vietnamban olyan vezetésre volna szüksége, amelynek világos elgondolása van a jövőről. Amde a Hanoiiban székelő régi gárda, amelynek többségét Ho si Minh harcospárti, vagyis a franciák és az amerikaiak ellen vívott háborúk veteránjai alkotják, nem rendelkezik használható recepttel, sem olyan ideológiai irányvonallal, mely új politikai és gazdasági távlatot kínálhatna az országnak. Magas rangú pártfunkcionáriusok maguk is elismerik magánbeszélgetésekben, hogy Vietnamban hiány mutatkozik rátermett, hozzáértő vezetőkben és hogy a száznál több tagú központi bizottságban alig akad politikus, akinek új elgondolásai lennének és ezekhez ráadásul az az akarat, bátorság és kisugárzó erő is meglenne benne, ami következetes megvalósításukhoz kell.

A Politbüro veteránjai mögött az apparátscikok nemzedéke sorakozik, akik első-sorban a rendszer iránti feltétlen lojalitásuknak köszönhetik felemelkedésüket és akik emiatt mindent megtesznek, csakhogy a fennálló helyzet minél tovább megmaradjon.

Gadó György

„Akár 15 évet is”

A korrupciók és visszaélések felderítésére és felszámolására az NDK igen nagy figyelmet és energiákat fordít – tudtuk meg dr. Peter Przybylskítól a kelet-német főállamügyész sajtóreferensétől –, aki a továbbiakban elmondta azt is, hogy a közvélemény nyomása és indulati megnyilvánulásai egyre fokozódnak. A felelősök nem csak magánvétségeket követtek el, hanem függő viszonyban tartották a német parlament többi pártját is, éppen politikai manipulációik folytán. Nap mint nap új-újabb információt, bejelentéseket és bizonyítékokat kapunk – folytatta a referens, melyek kivizsgálásához idő kell. Egy-egy ügynek tisztességgel a végére járni, hónapokig is eltarthat. Arra a kérdésre, hogy a NSZEP soraiból csak a felsővezetés korrumpálódott-e? – Przybylski a következőkkel válaszolt. „Meggyőződésem, hogy igen. A tagság őszintén törekedett arra, hogy a maga elé képzelte szocializmusért a legtöbbet megtegye.” A továbbiakban megtudhattuk azt is, hogy jelenleg az NDK 1200 városában folynak vizsgálatok egyidejűleg. Hogy Günter Mittag – a „Nomenklatura” egyik legismertebb figurája, fiának Tomasnak és leánygyermekének magánházakat építtetett, közismert – folytatta és nem kerülte meg a felelősségrevonás években kiróhadó nagyságának kérdését sem, amikor egy további kérdésre így reagált. „Ha vizsgálatok teljes alaposággal megtörténtek a bizonyított bűnök mértékének függvényében Mittag akár 15 év börtönt is kaphat.”

– Bayer –

A Minisztertanács közleménye

A Romániából folyamatosan érkező hírek hallatán a Magyar Köztársaság kormánya kinyilvánítja készségét arra, hogy e rendkívüli helyzetben azonnali segítséget nyújtson a Romániában megsérült személyek orvosi ellátásában. A magyar egészségügyi szolgálat fölkészült arra, hogy a Magyar Vöröskereszt közvetítésével gyógyszereket, vért, egészségügyi felszereléseket és – ha szükséges – szakembereket küldjön a szomszédos országba.

A Minisztertanács köszönetét fejezi ki az állampolgároknak, valamilyeni közösségnek, szervezetnek a kormányszervekhez érkező önzetlen felajánlásaiért. Fölkérte a Magyar Vöröskereszt Országos Vezetőségét a segítségnyújtás szervezésére.

A bonyolult és gyorsan változó helyzetre való tekintettel fölhívja a lakosság figyelmét arra, hogy a segítő szándékú kezdeményezésekkel ne romániai ismerősökhöz, intézményekhez, hanem a Magyar Vöröskereszthez forduljanak.

Istentisztelet Pozsonyban

Csütörtökön az esti órákban Pozsonyban nemrég megalakult magyar diákszövetség békés tüntetést szervezett az azóta megbukott Ceausescu rezsim áldozatainak emlékére. A főleg magyarokból álló tömeg égő gyertyákkal a református templom előtt gyülekezett. Elhangzott a diákszövetség felhívása, mely a következő követeléseket tartalmazza:

1. Cséhszlovákia új kormánya: 1. Ítélje el a Romániában uralkodó emberi jogtiprást, és álláspontját nemzetközi fórumokon is hozza nyilvánosságra.
 2. Értékelje át a Romániával szembeni eddigi politikáját.
 3. Szakítsa meg diplomáciai kapcsolatát Romániával.
- Ezt követően a templomban rendkívüli Istentiszteletre került sor, ahol az ígét a szlovákiai református egyház legelső embere, Miko Jenő püspök hirdette. A prédikáció előbb szlovák, majd magyar nyelven is elhangzott. A templom bejáratánál elhelyezett égő gyertyák még a késő esti órákban is arra figyelmeztettek, hogy új Európa van születőben.

Kosár Dezső

A magyar demokratikus ellenzék pártjai és mozgalmi nevében köszöntjük Románia népeinek győztes forradalmát! Ami a mai napon hazatokban történt, végtelen távlatokat nyitott a bolsevista diktatúráktól megszabadult nemzetek előtt, hiszen ledőlt az utolsó korlát, amely útjába állt Európa egységének. Mi, magyar demokraták, bizonyosak vagyunk abban, hogy új szakasz kezdődik a román és a magyar nemzet történelmében is.

Készek vagyunk az azonnali párbeszédre abból a célból, hogy megoldást keressünk és találjunk minden olyan problémára, ami a Ceausescu-diktatúra terhes örökségeként nehezedik kapcsolatainkra. Bízunk abban, hogy az új, demokratikus társadalmi rend megteremtésében döntő szerepe lesz az együtt élő népek – románok, magyarok, szászok és szerbek – szolidaritásának, ékes bizonyítékul annak, hogy a közöttünk szított ellentéteket csak önző hatalmi érdekek táplálták.

Éljen a forradalom! Éljen a demokrácia! Éljen a román és a magyar nép barátsága!

Magyar Demokrata Fórum, Szabad Demokraták Szövetsége, Kereszténydemokrata Néppárt, Fiatal Demokraták Szövetsége, Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt, Magyarországi Szociáldemokrata Párt

A győzelem kürtjei

Budapest, péntek délután, 14 óra 30.

Ezekben a percekben került az utcára az Esti Hírlap második, külön száma, amely közli a pesti utca népével is, hogy Ceausescu megbukott.

A hírlapárusoknál sort állnak az emberek, és kapkodva kérdeztetik egymást; sikerült elmenekülniük (Ceausescunak és feleségének), elfogták őket, leszállították a helikopterüket, autóval ment tovább, mi lesz ezután?

A hírlapíró úgy érzi, 1956. október 23-a szelleme söpör végig a pesti utcákon és Romániában, Románia városában.

Egy kolozsvári rendszámú személyautó hangos dudálással vonul végig a Lenin körúton. A kocsiban ülök az ablakon kinyúlva a győzelem V-jelét mutatják. A magyar zászlót és a ro-

mán kék-sárga-piros zászlót lengetik kifelé. Az előtte utána és szembe jövő kocsik kitaró dudálásától hangos a körút. Akár csak tegnap délnben, egy óraker.

A járóelők – kezükben karácsonyi csomagokat, fenyőfát szorongatnak – megállnak az úttest szélén, hallgatják a harsogó autótürkölést. Néhányan zsebkendő után kotorásztak. Könynyeznek.

Talán, a keresztény hit szerint 1989 évvel ezelőt, e földi léte született megváltó karácsonyi szentséges ünnepét zengték az autók. A fényesség hatalmát a sötétség felett. Talán az anyaországi főváros győzelmet harsogó autótörökölése fentebb és messzebbre hangzik végre a piszkos szürke égbolt alatt, mint ahogy azt Európa szerte remélhették és remélik magyarok, románok, szászok.

Conducător – portré

Ezt az időszakot személyes tapasztalatból ismerem – írja Jean-Anne Chalet, aki akkoriban az AFP tudósítója volt Romániában. – Ceausescu a hatvanas évek végén kétségkívül népszerű volt. Szeretni nem szerették ugyan (kevés románnak volt kedvére ez a rendszer), de a nemzeti függetlenség szilárd biztosítékát látták benne. Ceausescu ugyanis látszatra igyekezett egyenrangú partnere lenni a Szovjetunióknak.

Ebben az időben Ceausescu beszédeit, vidéki látogatásait az emberek spontán örömmel fogadták; ekkor még félelem nélkül mehetett közéjük, kezét rázhatott velük, magához emelhetett kisdedeket – amint az szokása volt. Még Temesváron is megfordulhatott, abban a városban, amely ma a romániai népek végső, véres elkeseredettségének a szimbóluma.

Ez a nép fokozatosan, de a végtelemségig elkeseredetté vált: nem csak elemi létfeltételeitől, hanem elemi szabadságjogaitól is megfosztották.

Ebben a korszakban élte Ceausescu „mézesheteit” a Nyugattal: 1968-ban fogadta de Gaulle tábornokot, majd azzal tört borsot Moszkva orra alá, hogy meghívta Nixon amerikai elnököt.

Ő volt a „rebellis szövetséges”: dacolt Moszkvával, nemzetközi ügyekben a Szovjetunió álláspontjával szöges ellentétben nyilatkozott. A sorból kilépő Ceausescu azzal koronázta meg „független” politikáját, hogy 1967-ben a szocialista országok közül egyedül ő nem szakított Izraellel, s ennek egyik következményeként valamiféle közvetítő szerepet vállalhatott az arabok és Izrael között. (Jasszer Arafat is ott tapsolt az ideai novemberi pártkongresszuson.)

A dolgok igazán 1972-ben kezdtek rosszra fordulni: Románia „szent függetlensége” jegyében Ceausescu úgy döntött, hogy nem lesz adósa a külföldnek, visszafizeti minden adósságát. Így lassan mindent korlátozni kellett, az importot, az élelmiszer- és az energiaellátást. Ennek árát a lakosság fizette meg.

S ahogy nőtt az elégedetlenség, a Conducator tovább szorított a csavaron, s minden kulcspozítra szó szerint a saját embereit ültette: Elena Ceausescu lett a „kettes számú vezető”, fia a „trónörökös”, fivéréi a hadsereg és a titkosrendőrség legnagyobb íróasztalaihoz ültek, más hivatalokban pedig rendre váltogatta a kádereket, nehogy egy is szabadon merészelje engedni vágyait, s versenytársként lépjen fel.

Valószínű, hogy az általa óhajtott, családja által ösztönzött és kifejlesztett személyi kultusz az oka annak, hogy Ceausescu apránként teljesen elszakadt az ország mindennapi valóság-

ától. Elvakította az őt övező valóságos udvartartás. Mind szűkebb körben mozgott, ahonnan már akkor sem törhetett ki, ha akart.

Reformokról, liberalizálásáról szó sem eshetett, hiszen ez az ő szemében – főképpen pedig a Ceausescu-klán szerint – eleve magában hordozza a bukás lehetőségét. Akit most novemberben, a kommunista párt kongresszusán viszontláthatott a francia tudósító, már egy diktátor volt: vak és önhitt. Mosolya – amely, mint mondják, még suszterinas korában ragadt rá, amint fogai között tartotta a cipőszegget – kihívó, bizalmatlan, mogorva lett.

Az az ember, aki a Prágai Tavasz elfojtása után a románoknak reményt adott, végül igazi agóniába vezette a népet.

A független Románia új „vörös királya” akart lenni, de míg a függetlenséget megőrizte, a tisztességet elvesztette. Vértürdővel válaszolt honfitársai elkeseredettségére. Buknia kellett.

A bukaresti helyőrség parancsnoka felszólította a katonákat, fogják el Ceausescut... Ceausescut és feleségét a repülőtéren elfogták... Az angol királynő megfosztotta Ceausescut lovagi címétől (amelyet ő adományozott neki)... – Ezek a hírek percek alatt „csorogtak le” pénteken a Reuter hírtügnökség telexgépén. Így múlik el a világ dicsősége – egy „aranykor” – a Ceausescu-korszak.

Az AFP francia hírtügnökség nyomában „megfestette” Nicolae Ceausescu – alias „Draculescu” – immár lomtárba kerülő portréját: A sztálinista Gheorghe Gheroghiu-Dej utódjaként 1965-ben került a párt élére, s lehetett volna belőle akár Titóhoz hasonló vezető is – akit egyébként ő nagyon csodált – ehelyett azonban az esztendő során abszolút hatalmat épített ki saját maga és családja számára, az ország népét a végső elkeseredésbe kergette. Pedig volt idő, amikor az emberek kedveskedve Nea Nicu-nak – Nicu bácsinak – nevezték, közel negyedszázados abszolút uralma végefele azonban már csak Draculescunak: a Kárpátok vámpírja lett belőle, maga a megtestesült román ördög.

Majdnem húsz évvel ezelőtt Ceausescu minden hatalmat a saját kezébe kaparintott: a párt és az állam vezetője, a fegyveres erők főparancsnoka lett – sőt, a „Kárpátok géniusza”. A világ igazából 1968-ban figyelte fel rá, mert Románia, a szovjet tömb egyedüli országaként, nemcsak hogy nem volt hajlandó részt venni a Prágai Tavasz elfojtásában, de a legnagyobb eréllyel el is ítélte a Varsói Szerződés katonai intervencióját.

Még mindig fenyegetőzünk, fenyegetőzünk?

A nyolcvanas évek elejéig társbérletben éltem egy, az ötvenes évek közepéig a határőrségnél (zöld ÁVH-nál) aktív katonai szolgálatot teljesítő egyennel. „Természetesen” a leszerelése után a vendéglátóiparban helyezték el, másod-harmadosztályú büfék, kocsmák vezetőjeként.

Miközben hosszú éveken át folyt a garázdasága, a közös közüzemi díjak rásó részének meg nem fizetése miatti bírósági perek, működésbe lépett a „gépezet”. Az egykori harcostársak besegítettek. Oly annyira, hogy ha gumibottal támadt rám az utcán (több tanú volt), azt a kerületi ügyészség, sőt a fővárosi bíróság sem ítélte meg úgy, ahogy kellett volna. (Ötszáz forintos pénzbüntetést kapott). Ha a látogatómra és rám, részeg állapotban, úgynevezett elhárítós önvédelmi bottal támadt, arra is akadt „tanúja”, hogy az eset nem úgy történt, és arra is, amikor ugyanezt, feltételezem, egy meg nem töltött pisztollyal tette. Annak sem lett semmi jogi következménye, amikor az éjszaka közepén, a korábbi „esetekhez” hasonlóan szintén indokolatlanul, részegen, bicskával fenyegetőzve (tanú ismét volt) betört egy üvegajtót, és a kihívott rendőrök elvitték. Mindezek mellett pedig idegen „egyének” engem és családom tagjait olykor fenyegetőzések közepette állítottak meg az utcán. Sőt, még hibás bírói döntés is született, melyet csak egy országgyűlési képviselő intézkedése és a beadott fellebbezésünkre egy újabb tárgyaláson ugyanaz a bíró korrigált. (Különböző mindezt rögzítettem egy dokumentum regényben, amely „természetesen” egyik kiadónál sem jelent meg eddig).

Szóval működött a „gépezet”. Persze ez a hetvenes évek közepén és nyolcvanegyben volt.

De mi van ma, mert „valamilyen gépezet” ma is működik?

A színész, aki március 15-én a televízió lépcsőjén közreműködik, újságból kivágott betűkkel „írott”, akasztófakötéllel és robbantgatással fenyegetőző levelet kap. Hasonló módszerrel kaptak leveleket ellenzéki pártok, szervezetek tagjai. Mostanság már „élesedik az osztályharc”? A Nagy Imrét rehabilitáló per védőügyvédjének indulás előtt gondosan meg kell szemlélnie az autójának a kerekeit, mert „valakik” meglazítják a csavarokat. Ugyanilyen, kerékcsavarokat lazító módszert „alkalmaztak” az egyik ismert kerületi ellenzéki szervezet vezetőjének autójánál is. A bal első kerék csavarjainak meglazítását csak véletlenül vette észre. Ha nem tűnik fel számára, hogy közvetlenül indulás után valami nincs rendben a kocsival, úgy Trabantjával a szembe jövő forgalomba vágódik, esetleg mások és saját halálát okozva.

Egy másik ellenzéki szervezet vezető tisztségviselőjét könnyebb fajsúlyú módon támadták. Felháborodott nő rohant be az iskolába, ahol a közszerepléseiből is ismert tisztségviselő gyermeke tanul, s rámutatva a gyerekre, közölte: „ő volt”. Természetesen a gyerek azt sem tudta, miről van szó. Végül kiderült, a hölgy Belügyminisztérium alkalmazott és azt állította, hogy az általa „jól felismerhetően látott” gyerek leszerelte kocsijának disztárcsáját. A gyermek, a tanári napló igazolása szerint, a kérdéses időben énekkaron volt, onnan nem hiányzott. Tehát mi ez, ha nem lejáratása, közvetett támadása egy ismeretlen ellenzéki személyiségnek? (Egyébként, „ezeknek” úgy látszik az autókereknek a mániájuk. Olcsó hasonlat, de talán az ő „kerekeikkel” van valami baj). Vajon ez a hölgy csak véletlenül tévedett tehát?

Az egyik gyárban olyan robbanó szerkezetet helyeztek el, amelyet csak egy ott dolgozó, a körülményeket jól ismerő és profi szakember készíthetett. Szerencsére időben észrevették. (Amúgy az emlékezetes metróröbbsítés tettesei a rendőrség kötelékéből elbocsátott egykori hatósági közegek voltak, úgy hírlik, mert sajnos, a sajtónyilvánosságunk még mindig nem tökéletes.)

Röviden: fenyegetőzni kezdenek valakik „levél – gépfegyverekkel”, „autókerék-lazítási-gránátokkal”, és valódi robbanószerkezetekkel? Talán a régi erőszak szervezet levitézett harcosai, miután, remélhetőleg, már nem rendelkeznek még lakáson belüli peres ügyekben sem hatalommal, beindítják az ország békésen változó politikai rendszerébe hétköznapi fasizmusukat, erőszak gépezetüket? Netán adott esetben terror-akciók sorozatára kell számítani? Személy szerint az MDF-ben vagy más ellenzéki szervezetben, pártban közszereplést vállalók ellen? Vajon kik vannak a háttérben? Bizonyára nem a szélsőségesen balos ideológiájú társaságok tagjai, hanem inkább a sehova sem tartozó egykori állampártot visszasíró és annak kegyelt közvitézai. Az eddig felhasznált besúgók, ma már ejtett figurák, volt ávéhások, rendőrök, és hasonlórú társaik.

Jó lesz ügyelni, mert már nemcsak figurák vannak itt körülöttünk, akik orritanak (részben erdélyi származással szólva) azaz, besúgók. Hanem már olyanok is, akik irányt vesznek a cselekvésre, mellyel elmélyültebben akarnak a dolgok állásán változtatni. Ez utolsó mondatom csak az ő kedvükért fogalmazódott ilyen bika nyelven.

Györfy Árpád

Tisztelt Főszerkesztő Úr!

A Dátum 1989. december 5-i számában „Köszegi felszólítás” címmel megjelent az a nyílt levél, amelyet az MDF-KEK (Köszegi Ellenzéki Kör) vezetősége intézett Köszeg Város Tanács Végrehajtó Bizottságához, valamint a városi tanács elnökéhez, hogy a legrövidebb időn belül megbízatásukról mondjanak le.

Az MDF-KEK „felkérését” a végrehajtó bizottság 1989. december 11-i ülésén megtárgyalta, kialakította állásfoglalását, amelyet a tanácstestület ugyanezen a napon tartott ülésén erősített meg a felszólításra válaszoló nyílt levél formában.

Kérem, hogy a mellékelten megküldött nyílt levelet lapjukban szíveskedjenek megjelentetni.

Preininger Ferenc
tanácselnök

NYÍLT LEVÉL

A Magyar Demokrata Fórum
Köszegi Szervezet Ellenzéki Körének

Köszeg város lakossága és társadalma – az ország helyzetéhez hasonlóan – nehéz időszakot él. Éppen ezért a helyi politikát vállaló személyek és szervezetek csak fokozott felelősséggel végezhetik munkájukat. Érthető, hogy ezekben a törekvésekben időnként az állampolgárokat zavaró és megfélemlítő hangok is megjelennek. Ilyennek minősítjük az MDF-KEK vezetőségének nyílt levelét, amelynek hiteléért dr. Bakay Kornél vállalt felelősséget.

Az ellenzéki törekvéseket nagyra értékeljük, de azok megalapozatlan kijelentései és megállapításai a helyi ismeretek hiányát jelzik. A Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága, valamint a tanácselnök törvényesen végzi munkáját, ezért nem mondanak le. A lejáratásos politika nem szolgálja a város érdekeit. Eltorzítja a valós értékeket, így jóvátehetetlen hibákhoz vezet. A jövőben szabad választásoknak kell minősíteni az eddigi várospolitikai döntéseket – nem pedig egy szűk csoportnak. Éppen ezért biztosak vagyunk abban, hogy mindazok, akik eddig az állampolgárok megalapozott felelősségével végezték munkájukat – bizalmat kapnak a jövőben is.

Szervezetük a város további fejlődésének lépéseit kívánja leállítani – önös politikai érdekből. Felelősséget természetesen nem vállalnak. Az elszalasztott vállalkozási tárgyalások Köszeg számára csak kárt okoznának. Az új munkahelyek teremtését nem tekintik fontosnak – ezzel azt sem, hogy a város lakossága mielőbb Európához tartozzon munkakultúrában és jövedelmekben egyaránt.

Állításukkal ellentétben a város 1990. évi költségvetését még nem készítjük – parlamenti döntés sincs az állami költségvetésről. Korábbi szándékunkat nem változtattuk meg – valamennyi érdekelt szervet felkérünk a helyi pénzügyi terv kialakításához. A nyílt levélben kifogásolt esetekben testületi döntésselőrsítésre és döntéshozatalra került sor. (Idegenforgalmi Kft., belvárosi, ún. Csónak tömb továbbépítése, védett fasorok kivágása, SOS Gyermekfaló építése stb.)

Határozatainkért minden esetben testületileg felelősséget vállalunk és vállalunk a jövőben is.

Köszeg Város Tanácsa az MDF Ellenzéki Kör kijelentéseit és vádaskodásait visszautasítja, mert az törvénytelen ségkre biztatja a városi tanács testületét. Ugyanakkor kifejezi tárgyalási készségét minden, a városért tenni kész szervezet felé.

KÖSZEG VÁROS TANÁCSA

Vasököl

Elbizonytalanodott az utóbbi időben a vasököl. Pedig hát ugyancsak biztatták onnan *fenéről*, meg elvárták onnan *kintről*, hogy sujtson már oda, ahová kell. Csakhogy. Szegény vasöklöt már a szurkolók és a menedzserek nyugdíjazása előtt kikezdte a rozsdá. Nem ám a grünspán, hanem a rozsdá, a szivig rágó. Kikezdte szegény vasöklöt – az amúgyis lyukasat. Amiből eddig is pergett a korpa. A nyugatról összekoldult milliárdok Arafat és a hozzá hasonlókat juttatja. Juttatja juttatja. Az ideiglenesen hazánk területén állomásozók számláinak jóváírásához, a vörösbárók vadászatainak dárídói cehejéhez, Bősnagymarosba, a településfejlesztési koncepcióba és más szuper-szamarságokba. Szegény vasököl, pergett belőle a korpa, amíg volt. S most, hogy elfogyott végleg, erőt vett rajta a remegés, a hajnali hideglelés, meg az egésznapos émelygés. Methogy elfogyott, és a lyukon sem pereg már – bárhol rázza – egyszem árva korpa... Bajban lehet a vasököl, na nem azért, mert látványosan veszített, hanem mert éppen most akarja megmutatni... Mit is? Hát a virtust, a régit, a munkását, a vasasat, az öklöset. Csakhogy. Csakhogy nem, az istennek sem jön össze neki. Hála az istennek.

Vallató Géza

Az Országgyűlés megbízott elnöke 1990. január 23-án, 10 órára összehívta az Országgyűlés soron következő ülését.

Napirenden:

- törvényjavaslat a vezető állami tisztségviselők munkadíjáról;
- törvényjavaslat az egyéni vállalkozásról;
- törvényjavaslat az állami vagyonalapról, az állami vagyonkezelésről és hasznosításáról;
- törvényjavaslat az állami vállalatokra bízott vagyon védelméről;
- törvényjavaslat az egyes értékpapírok nyilvános forgalomba hozataláról és forgalmazásáról, valamint az értékpapír-tőzsdéről;
- törvényjavaslat a hatósági erkölcsi bizonyítványról;
- törvényjavaslat a családjogi törvény módosításáról;
- törvényjavaslat a közigazgatási bíráskodásról;
- törvényjavaslat a gazdálkodó szervezetek és gazdasági társaságok átalakulásáról szóló törvény módosításáról;
- törvényjavaslat a Polgári Törvénykönyv egyes rendelkezéseinek módosításáról;
- javaslat az Állami Számvevőszék szervezeti felépítésére, létszámára és éves költségvetésére;
- tájékoztató a nemzetiségek képviselőitől megkérdezett kérdésekről, javaslat a jogi rendezésre;

„Feje se fájjon, foga se fájjon,
sokáig éljen...”

Ünnep-előn az Őrségben

Az Őrség „fővárosa” Őriszentpéter
Árpád-kori templomával

keresztül kis szatócsboltjuk volt, hente Budapestre utazott áruért, nyolctíz csomaggal érkezett haza. Othon a tehenek, disznók várták. Rég volt ez, mint az a karácsony is, amikor cukrot sütőt a fenyőfára. Minden szentestén fánkot készített és rétest gyúrt. Káposztával, mákkal, szilvával, a szűkös években karolrépával, úgy mondja, csutnivál töltötte. Idén nem süt. Szentgothárdra hivatalos a fiához. Eggyel kevesebben gyűjtanak gyertyát Felsőszerezen. Karácsonyi népszokásokról nemigen tudnak az Őrségnek ezen a vidékén. Reformátusok élnek errefelé, a hagyományokhoz csak az ünnep előtti disznóvágás tartozott. A csörgőszeri dűlőúton Jakosa Rezső egykori MÁV-tisztviselő baktat hazafelé, amikor megállítjuk. Szívesen szöbe elegyedik, de túl sokat nem segít. Az öregek is legfeljebb az István-napi korbácsolásra emlékeznek. Ezen a napon négy-öt fűzveszót összekötöttek és a házakba kopogtatva az ott lakókat megkorbácsolták. Eközben ezt a mondókát ismételték: „Friss, jó egészséget, foga se fájjon, feje se fájjon, sokáig éljen!” Ugy legyen.

Takács Zsuzsa
Kapfingér András felvételei

Karácsonyi népszokások az Őrségben

Karácsonykor, az őrségi magyar falvakban a mestergerendára akasztották fel a mézesbábokkal feldíszített karácsonyfát és gyertyagyújtás után megpörgették. A kútba kalácsot dobáltak, az asztalra minden termésből raktak, hogy ételüket, italukat megáldja az Úr. Alsóórsön az éjfél misén diót dobáltak a legények. A lányok férfinarágot raktak a párnájuk alá, hogy megálmodják, ki lesz a férjük. Az alsóórsi legények szenteste csoportosan járták a falut és minden háznál elénekelték a következő gyors ütemű karácsonyi dalt:

Betlehem, Betlehem, ott a, ott a
réten,
Érkezett Mária rongyos istállóba,
idegen jászolba.
Jézuskának semmiféle ruhája,
semmiféle gunyája.
Engeti a, pengeti a Jézus születésén.
Mostan itten pásztorok vígan
legyetek!
Köztetek van Jézus Krisztus
örvendezetek!

Részlet: Juhász László Burgenland –
Történelmi útikalauz című könyvéből
(München, 1976)

kényszerülnek a házba, fűzfaseprűt kössön belőle. Nemigen éri meg, egy darabon jó, ha tizenöt forint a haszna. De kell a pénz. A jószágnak takarmány kell, a méhek többet visznek, mint amennyit hoznak, a veteményt állandóan dezmálják a vadak. Igaz, hogy errefelé megtermelnek mindent, búzát, kukoricát, takarmányt és ami az asztalra kerül.

Szomorú karácsonyt ülnek a szomszédokban, magára maradt a nyolcvanhoz közelítő idős ember, párját a kórházban ápolják, nem tudni hazajön-e valamikor. Gyereknevetés nem hallatszik a másik porátról sem, pedig két apróságot nevel a megözvegyült fiatalember. Metsző szél jár át mindent, jó ellenszer, nehogy elérkezzenüljön az ember.

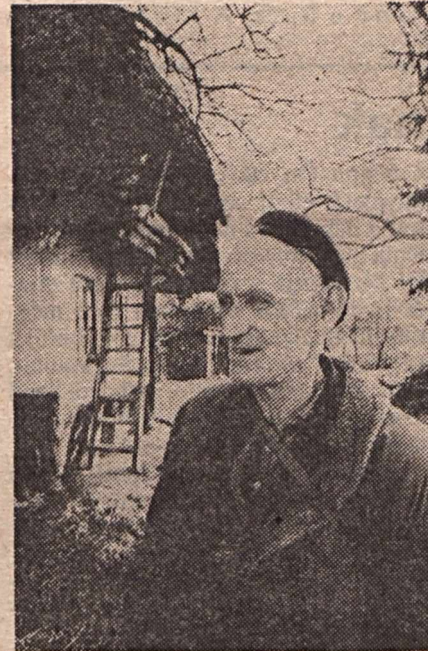
Reformátusok lakják a szekeret, kevés katolikus települt meg errefelé. Valamikor kereszteltek ezekben a falvakban, mostanában utolsó útra is ritkán kísérek valakit. Elfogytak az emberek. Felsőszerezen a század első felében még nyolcszázán laktak, mára

nyolc család maradt. Fehéren vakító, gondosan rendben tartott, jómódról tanúskodó házakat azért látni. A pusztulástól, micsoda pradoxon, éppen a pestiek mentik meg az Őrség elhaló településeit. Olcsó pénzért veszik a megüresedett házakat, a hozzátartozók pedig örülnek: egyáltalán van, kinek eladni. Arra senki nem gondol, hogy itt rakjon fészket, az isten háta mögött rendezze be az életét.

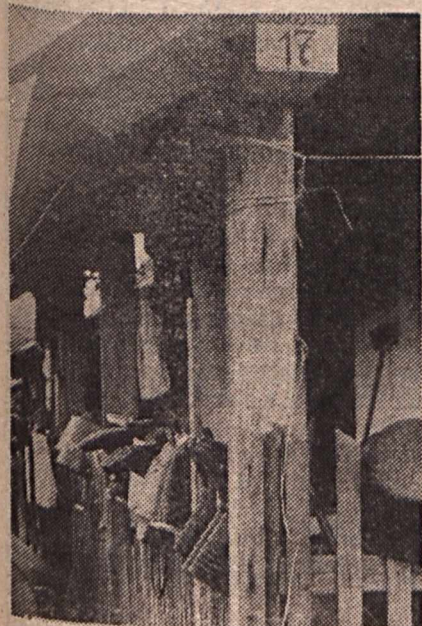
Özvegy Törő Elemérné is magára maradt. Mint egy jószágos öreg anyóka, fogadja és kaláccsal kínálja a soha nem látott betérőt. A gombafelvásárlót várta ugyan, de örül, hogy valakivel beszélhet. Tavaly ment el a párja, azóta egyedül kell birkóznia a hétköznapokkal. Segítségé azért van, három gyereke, hat unokája és nyolc dédunokája, a nagy munkák idején megkeresik. A napokban vágta le a disznót, onnan a ritka ünnepi tészta és a sült hús. Kevés is elég egy ilyen apró, idős asszonynak. Igaz, soha nem volt nagy étkű, pedig a munkát a nehezebb végeiről kellett megfognia. Harminc éven

Özvegy Törő Elemérné:
„Karácsonyra nem sütök, a fiamnál ünnepelek”

Jakosa Rezső még emlékezik
az István-napi korbácsolásra

Egy élet díszletei...

Hazudott a felszólaló...

Jogos felháborodás a kalocsai FVV-nél

Ha valaki részt vesz egy fontos testület ülésén, már a jószándék feltétele mellett sem kétkedik az ott elhangzottakban. Különösen nem akkor, amikor a környezet védelméről van szó, hiszen ez mindnyájunk érdeke, s ha egy-egy kisebb közösség – város vagy község – lakosaiért, az őket körülvevő természet megvédéséért ülnek össze a városvédők, szólnak fel – csak örömmel töltheti el az embert, ha a hibák kiküszöbölését szívügyüknek tekintik. Feltételeztem, hogy egy városvédő egyesület olyan felelősségteljes tudattal megáldott személyekből tevődik össze, akiket nem csupán a jó szándék, de valóban a környezet védelme késztet a hibák feltárására, azok megoldásának sürgetésére.

Lapunk november 22-i számában jelent meg a „Kalocsai Városvédők a környezetvédelemért” című cikkem. Ebben tudósítottam ama összejövetelekről, ahol az egyesület tagjai néhány ma élő gond mielőbbi megoldása mellett szólaltak fel. Így a városban működő Fém- és Villamosipari Vállalat környezetromboló jelensége került teri-

tékre, amelynek hitelességét látszott igazolni, hogy egyetlen egyesületi tag sem emelt szót ennek valótlansága miatt.

A közelmúltban a vállalat igazgatójától kapott szerkesztőségünk levelet, melyben helyreigazítást kér lapunktól, ezért kötelességemnek éreztem – a tisztesség ezt diktálja – felkeresni a vállalat igazgatóját, hogy mód nyíljon a másik fél meghallgatására is. Beszélgetésünkből kiderült, hogy még az idén nyáron az ADÓKÖVIZIG (Alsódunavölgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság) környezetvédelmi vizsgálatot folytatott a vállalatnál, amely eredményesen zárult.

A vállalat igazgatója, dr. Mészáros István azt is elmondta, hogy az említett cikk megjelenése után szintén vizsgálatot rendelt el az ADÓKÖVIZIG igazgatója, melynek jegyzőkönyvéből egyértelműen kitűnik: a cikkben felsorolt hiányosságok nem terhelik a vállalatot. Az igazgató maga is utána akart járni még a nyáron, vajon a gyümölcsökön kimutatható-e a festék. A KÖJÁL szerint a

festék nem, a kipufogógáz annál inkább. A kéményből áradó fekete füst-ről szóló állításra a legjobb cáfolat pedig a tény: a széntüzelésre méretezett kéményre egy olajkazan dolgozik, a könnyű kénmentes tüzelőolaj a legkíméletesebb energiahordozók (és egyben a legdrágább) egyike, amelynél füstölés elképzelhetetlen. Annál is inkább, hiszen a kazán biztonsági berendezése azonnal működésbe lépne, ha a fűtésnél rendellenesség mutatkozna, s a fűtés leállna. A Vajassa engedett szennyvízről pedig az ADÓKÖVIZIG-jegyzőkönyv így szól: „A mai napon a Csorna-Foktői csatorna partját végigjártuk az üzem képviselőivel, ez kb. 10 méterre van az üzemtől. Megállapítottuk, hogy a csatornába történő szennyvízbevezetésre utaló nyomok nincsenek.” Nem is lehetnek – mondta az igazgató –, hiszen a vállalat csatornahálózata zárt rendszerű, külön szikkasztó aknába gyűjtik a szociális épületekből származó szennyvizet, az üzemi konyha, az irodaház szennyvizet, és szintén másik gyűjtőmedencébe vezetik a festőmű-

hely zsirtalanítójából kikerülő szennyvizet. Ezt az ADÓKÖVIZIG jegyzőkönyv is megerősíti: „Az üzem képviselői bemutatták a FILANTROP számláit, mely a szennyvíz kiszippantására vonatkozott. Eszerint az üzem gyűjtőmedencéiből ez évben októberig 1 267 köbméter szennyvizet szállítottak el...”

Most már a valós tények birtokában szégyellhetném magam amiatt, hogy egy olyan vállalatot emeltem ki cikkemben, amely egyébként – szemmel láthatóan is – komoly erőfeszítéseket tesz a környezetvédelmi ártalmak elkerülésére, s amelynek ilyen helyzet jobb mint a magyar átlag. Mégis úgy gondolom, nem nekem kellene lesütőm a szemem, hanem annak a testületnek, ahol mindez elhangzott. Legfőképp azért, mert tudniuk kellene azt is, amit dr. Mészáros István elmondott, hiszen egy városban élnek:

– Mi nyitottak vagyunk, ezt mindenki jól tudja, bárkivel felvesszük a kapcsolatot, s ha gondok vannak, tárgyaljuk meg. Ez mindannyiunk érdeke, célja, mert a várossal harmonikusan kell megoldanunk a környezetvédelmi feladatokat, ez csak így vezethet eredményre. Ennél a vállalatnál sokan dolgoznak, nekem is érdekem, hogy milyen körülményeket teremtek az itt dolgozóknak. Nekem sem lehet célom az, hogy saját magunkat mérgezzük...

Szilvási Ildikó

Dr. Békes László Úrnak

Tisztelt Miniszter Úr!

Hosszabb ideje gondolkoztam, hogy jelen levelemet megírjam-e. Ennek az volt az oka, hogy megvártam több országgyűlési ülészeket, az Ön különböző nyilvános szerepléseit, és mindeddig bíztam abban, hogy gondolkodásmódjában, pénzügyi és gazdaságpolitikai felfogásában, ha nem is változást, de legalább némi alkalmazkodási készséget megtalálhatok.

Előrebocsátom, hogy nem szeretném, ha esetleges válaszában a múlttal kapcsolatban az MSZMP KB vagy annak osztályaira hivatkoznék – mint dr. Kupa Mihály –, hiszen Ön évek óta a magyar pénzügy és gazdaságpolitika egyik irányítója, és ha valamiben akkor nem értett egyet az MSZMP-vel, úgy le lehetett volna mondani, hiszen sem az MSZMP budapesti titkáranak, sem miniszterhelyettesnek lenni nem kötelező. (Teleki Pálra még hivatkozni is alig mernék).

Levelemnek lényegében egyetlen mondanivalója van: felkérem, hogy szíveskedjék Ön és vezető munkatársai jelenlegi beosztásukról lemondani, mert Önt és vezető munkatársait tartom a gazdasági előrelépés legfőbb gazdaságpolitikai és személyi akadályának, akik nemcsak egyre mélyebb gazdasági válságba sodorják az országot, de semmiféle kiutat még csak felvázolni sem képesek.

Nem akarom megkérdezni, de kénytelen vagyok, hogy hány jogász dolgozik a Pénzügyminisztériumban, ahol az aktív és hivatalban lévő miniszter nem tudja (1989-ben), mit jelent egy törvény hatályba lépése, ezzel is lejáratva az Országgyűlést (lásd: személygépkocsi-import áfa).

Ön évek óta a pénzügyi vezetés egyik tagja. Vajon nem tudott a 3 milliárd dollár eltitkolt adósságról?

Vajon Ön, aki a vármhatóság felügyeletét ellátja, egyetlen eszközt látott a déli határainkon felmerült probléma megoldására: a kiviteli tiltalmat? Ez bizonyítja a (neo)sztalínista gondolkodásmódot. Probléma van: megtiltjuk, üldözzük stb. Ez a szemlélet végigvonul az elmúlt két év valuta-, vám- és egészség kapkodó, ad hoc jellegű pénzügypolitikáján (lásd: refinanszírozási hitel, adó, valuta stb.).

Vagyis a teljesen koncepció nélküli pénzügyi politika eredménye, hogy egyre jobban közeledünk a teljes pénzügyi csődhöz, és egyre jobban távolodunk olyan céloktól, mint: szerkezetváltás, pénzügyi egyensúly, konvertibilitás stb.

Ön fenyegetéseivel – mint legutóbb – szinte „zsarolja” az Országgyűlést, az egész társadalmat. Ez nem megoldás, legfeljebb arra, hogy az Ön által javasolt bármelyik megoldás elutasításának mi lehet a következménye. Sajnos a helyzet az, hogy az Ön javaslatának elfogadása esetén a pénzügyi csőd éppen úgy bekövetkezik, mint ezek esetleges elutasításakor, amit bizonyít az ország egyre siralmasabb nemzetközi és belföldi pénzügyi helyzetének megítélése, mióta Ön a pénzügyminiszter.

Fel kell hívnom a figyelmét – anélkül, hogy általában ez példa lenne – az úgynevezett „győri programra”, ami meghatározott pénzügyi és gazdasági, ipari és főleg megvalósítható valódi szerkezetváltást hirdetett meg. Ma még e fogalom nincs meghatározva.

Ön és munkatársai nem vették és nem is várható, hogy a jövőben figyelembe veszik a török, a dél-koreai stb. régvolt válságos országok gazdasági kiútpolitikáját. Es ez a döntő! Ezért alkalmatlan ez a pénzügyi vezetés a kiút meghatározására. Ilyen helyzetben nem lehet egy olyan pénzügyi csődpo-

litikát tovább folytatni, ami az utolsó két évben csak elmélyítette nemcsak a gazdasági, pénzügyi válságot, de kitélezte a politikai és szociális helyzetet is, és azzal fenyeget, hogy a békés politikai átalakulást is veszélyezteti.

Ismételnem kérem miniszter urat és vezető munkatársait, mondjanak le, és ezzel személyileg is tegyék lehetővé nemcsak a kormány mozgásterének bővítését, de a válságból való kiút megtalálását.

Egyébként felajánlom Önnek – bár abszolút nem vagyok szakember –, hogy a televízió nyilvánossága előtt nagyon szívesen és részletesen megvitatom Önnel az elmúlt két év pénzügyi politikájának teljes csődjét.

Kívánok Önnek és vezető munkatársainak – bármilyen munkakörben – egészséget, nagyon kellemes karácsonyt és boldogabb új évet.

Tisztelettel:

dr. Réczei Róbert

Gyilkossági kísérlet

Szocialista nyomorunk egyik jele, hogy ma Magyarországon, aki bérből és fizetésből él, képtelen biztosítani magának egy új európai színvonalú, használható személygépkocsit. Ez önmagában talán még nem is lenne oly nagy baj, hiszen úthálózatunk, közlekedési infrastruktúránk nem lenne képes kiszolgálni azt a mennyiségű autót, amennyire a gyakorlatban szükség lenne.

Hozzászoktunk tehát, nemcsak ahhoz az utóbbi évtizedekben, hogy kevés jó minőségű gépkocsi mozog az országban, hanem ahhoz is, hogy még a keleti blokk országaiából származó elavult és a használati értékénél sokkal többet kerülő kocsikra is hosszú éveket kell várunk. Az azonban még a mi körülményeink között is felháborító és szegényteljes, hogy a például Romániából származó teljesen új autók életveszélyesek! Méghozzá szó szerint! Hogy állításom nem légből kapott, arra bizonyára a másfél-két évvel ezelőtti Dacia botrány, amikor a gépkocsik kormányművét kellett számos esetben kicserélni, mert útközben is bármikor beragadhattak. Képzeli el, ha ez egy nyolcvan kilométer/órás sebességgel az éppen a kanyarban közlekedő járművel történik! Az élet sajnos produkált is hasonló esetet, történt néhány szerencsétlenség ilyen körülmények között. A másik példa a román gyártmányok veszélyességére a héten lapunk is bemutatta, a szerdai Tolna közelében történt balesetre gondolok. A szakértői vélemény elkészült, és a hírek szerint a frontális ütközés oka az egyik vétkes Dacia kormányművének meghibásodása. Az „eredmény”: egy elvesztett emberi élet. A legfrissebb példát pedig tegnap hallottam: egy gyári új ARO-kisteherautót hoztak el a debreceni átadó telepről, majd mentek vele néhány száz kilométert, s az első szervizen derült ki, hogy a kocsi jobb első kerekének felfüggesztéséből hiányzott egy olyan alkatrész, melynek következtében a kerék bármikor kieshetett volna. Vagyis isteni csoda, hogy a vezetője éppen megúsza a „kalandot”.

Fel kell tennem a kérdést: a haldokló román diktatúra csak a magyar gépkocsivezetők sorait kívánja ritkítani, vagy ugyanez a veszély leselkedik az anyaország sofőrjeire is?!

Wagner Dezső

Koncz Zsuzsa azt kérte, ezeken a hasábokon szólaljon meg egy olyan szekszárdi együttes, melynek tagjai Tolna megye székhelyén élnek, dolgoznak, ám művészetük országos hírű, sőt... A városban több ilyen van: zenekarok, néptáncgyűttek. Hogy a Szekszárdi Jazz Quartettre esett a választás, az a művésznek érdeklődésének köszönhető, s persze ezzel együtt még sok-sok másnak. A négytagú együttes története mesébe illően kezdődött a hatvanas évek közepén. A zene iránt rajongó két orvos – dr. Kelemen Endre, aki már jó ideje a megyei kórház sebészeti osztályának vezető főorvosa, és dr. Radnai Tibor főorvos, aki a fül-orr-gégeosztályt vezette és Lőrinczy Gyula építész-mérnök saját örömeire elkezdték házimuzsikálni, azaz rendre leültek a zongora, illetve a dob mellé, Lőrinczy Gyula pedig a bőgőt ölelte karjaiba, s azóta is nagy örömmel „bűvöli ki” hangszeréből azt a tónust, amely a jazz bensőségességének sugallója. Zenekarrá alakulásuk hivatalosan 1972-re datálódik. Majdnem tíz évén keresztül trióként szereztek sok örömet közönségüknek, majd dr. Hulin István – a baleseti sebészet osztály-vezető főorvosa – csatlakozásával quartetté alakultak. Ekkortól Hulin Istváné lett a zongora, Kelemen Endre pedig a vibrafonnal lépett „frigre”, s bármennyire is ellenére van Kelemen főorvosnak a művész, művészet, művészi megfogalmazás, meg kell jegeznem, hogy azóta nemcsak művészi, hanem fizikai teljesítménye is rendkívüli, már-már elképesztő. Most a régi és az új zongoristával (művésszel) beszélgettem. Hogy melyik kérdésre ki válaszolt, azért nem jelzem, mert a zenét illetően szinte azonosan gondolkodnak.

*

– Ezt a disputát egyszerűen nem lehet másképpen kezdeni, mint szomorúan. Tavasszal meghalt Radnai Tibor. Ezt a veszteséget hogyan lehetett kiheverni?

– Nehezen. Nagyon nehezen. Részben a szubjektív okok miatt, hi-

szén jó barátok voltunk. Részben a szakmai dolgok miatt, mert tudni kell, hogy Tibor a szakmájának országosan nemcsak egy elismert, hanem rendkívül nagybecsült személyisége volt, aki nagyon komoly dolgokat, nagyon sokat produkált. Tehetségének, kezének köszönhetően a szakmájában csúcsokat képviselő műtetteket végzett hibátlanul. Ami a zenét illeti? A lelkesedése, a hozzáállása egyszerűen fantasztikus volt. A szakmáján kívül ez volt a lételeme.

– Meghallgatva a régi felvételeket, pontosan hallhatóak azok a zenei értelemben vett előnyök, amelyek az ő személyéhez kötődtek. Hozzá lehetett volna igazítani a metronómot, s ebből a „szerepből” nem lehetett őt kilőni. Erre sem mi, sem a közönség nem lett volna képes. A zenei ízlése olyan volt, hogy minden számban mindig a megfelelő módú, aktuálisan pont oda passzoló stílusos, ízléses dobolás szólt meg. Ez tényleg így van. Ez nem reminiscencia, meg nosztalgia.

– Erről engem nem kell meggyőzniük, hiszen nagyon sok koncertjükön ott voltam, s régóta ismerjük egymást, gyakran írtam hangversenyeikről. Például azt, hogy milyen sokat jelentett az együttes összhangjában például az az „érdekeség”, hogy a négy zenész közül hárman hasonló beosztású, egy helyen dolgozó sebész-jellegű szakmájú orvos volt, s a bőgős is pontosan illet, illik a csapatba. Talán éppen ezért képesek amatőr együttesként profi-színvonalon játszani, együtt gondolkodni, együtt alkotni, s valamiféle egyéni stílust képviselni még akkor is, ha olykor a technikai dolgok miatt önmagukkal elégedetlenkedtek is.

– Technikailag nem is próbáltuk, nem is óhajtottuk soha fölvenni a versenyt a hivatásos muzsikusokkal. Ez nonszensz lett volna. Ezért a meglévő adottságok, képességek tudatában adódott egy olyan stílusnak, zenei előadásmódnak a kialakítása, ami az amatőrséggel járó nyilvánvaló hátrányokat kompenzálni próbálta, ami a hivatásos kritikus vélemények szerint többé-kevésbé sikerült is.

Amatőrök profi színvonalon

– Ebből adódik az is, hogy többnyire saját szerzeményeket játszunk sajátos stílusban. Tehát ezért van egyéni íze a mi muzsikánknak, s a szakma szerint gyakorlatilag egyedülálló.

– Szívesen venném, ha valamennyiükről mondanának egy-egy jellemző mondatot, abban összefoglalva, összeszűrve mindegyikük egyéniségét, s azt, hogy miként egészítik ki egymást.

– Az, hogy viszonylag különböző egyéniségek vagyunk, az adott esetben előnyt jelent. Például kiküszöbölni a monotonitást, az individuális különbségek jól megmutatkoznak a szólókban, ez teszi izgalmassá, mássá azokat. Kelemen Endre úgyis mint zeneszerző, úgyis mint muzsikus, alapvetően lírai beállítottságú. Zongorajátéka igen érdekes, Magyarországon mások által nem is játszott fanyarkás, levegős stílusú improvizációval hozott újat, vibrafonon viszont megmutatkozik az az óriási technikai fölénye, ami lehetővé teszi, hogy még a lírai számokban is a könnyed felfogás mellett az improvizációban olyan dolgokat csináljon, amit sem mi, sem ő nem hisz el, hogy csinálta. Csak, amikor visszahallgatjuk.

– Az ember a nézőtérre is csak kapkodja a fejét és olykor úgy véli, érzéki csaldóadás áldozata.

– Hála a jó istennek... S akkor következék Hulin István, aki azt az egyedülálló dolgot képes produkálni bárhol és bármikor koncerten, hogy ott tízszer akkora produkál zeneileg és technikailag egyaránt, mint a legjobban sikerült, legkeményebb próbán. Őt valami fantasztikusan doppingolja a koncert, ami nekünk igen jó, s biztonságot jelentő húzóerő. Ő a zenekar „nagy szerencséje”. Lőrinczy Gyula... fogalmazhatunk úgy, hogy őt hangulatai pozitív értelemben befolyásolják. Azt, hogy miért, hogyan és mitől, de tény, hogy az elmúlt két-három évben minden tekintetben hihetetlenül sokat lépett előre. Eredetileg hegedülni tanult, viszont igen jó füle van a bőgőhöz és alkatilag is „illik” hozzá.

– Amúgy ő érzékeny ember?

– Persze, a dohányfüstre... de félre a tréfával, folytassuk a sort az együttes új dobosával, Soponyai Józseffel, aki a nyár elejétől játszik velünk. Ő hivatásos zenész, de ami a jazz-t illeti, ama-

tőr. Szerencsére gyorsan beilleszkedett, emberileg, stílusban egyaránt. Technikailag végképp nincs gond, játékról csak felsőfokon szólhatunk.

– Nagyon kevés koncertet adnak.

– Évente nyolc-tízszer lépünk föl, ami szerintünk nem kevés, hiszen a szerepléseknek gátat vet a foglalkozásunk... De ennél többre nem is telik és nem is szeretnénk gyakrabban színpadra lépni, mert nem is tudnánk úgy fölkészülni, ahogyan elvárnánk magunktól.

– Napjainkban, amikor növekszik a jazz tömegbázisa, egyre nagyobb sikereket arathatnának és nagyon-nagy szükség lenne a rendszeres fellépésükre. Ezt hogyan rendezik le magukban?

– A kérdés jó és jogos. De nem felejtendő el, hogy nekünk, valamennyiünknek elsősorban a zenélés hobbi. Tehát részünkről például a szereplésszám nem elhatározás, vagy választás kérdése. Nem telik többre. S ezen igazából nem is gondolkozunk, ami lehet, hogy jó, lehet, hogy rossz, netán sajnálatos... de nem megy, mert nem ez a főfoglalkozásunk.

– Viszont elkészült az első lemezük (előkészítés alatt van a második) ami Önök helyett eljut a közönséghez. Ennek az eljutásnak milyen a tempója?

– Magyarországon rendkívül ritka, hogy jazz lemezt 2500 példányban adjanak ki. De már háromnegyed része elfogyott. S főleg ahhoz képest, hogy a lemezterjesztésben nagyon finoman fogalmazva gondok adódtak, ami alatt szervezési gyakorlatlanságot és nem profi terjesztést értünk, igazán elégedettek lehetünk. Szekszárdon, Szegeden és Budapesten a Rózsavölgyiben kapható csupán. Így jönnek a lemezkerő levelek... Ezeknek örülünk.

– Az csupán megemlítve, hogy a külföldi sikerek sorában tudhatják a nyári angliai (wigani) jazz fesztivált, ahova a profik mellett csak egyetlen amatőr együttest hívtak meg, s már jelezték, hogy két év múlva ismét várják a quartettet, megkérdezem, hogyan készülnek a karácsonyra?

– Nem nézhetünk zavartalan örömmel az ünnepek elé, s nem lesz karácsonyi koncertünk, mert tavaly még Tiborral tartottuk ezt... És Thész László zongoraművész hirtelen halála is beárnyékolja a karácsonyt. Ő mindig, minden koncertünkön ott volt, akinek a véleménye mindig animáló volt számunkra... A sok szomorúság mellett egy öröm: a quartett karácsonyfája alá kerül egy most létrejött quartett alapítvány, ami a továbbiakban segít, támogat bennünket, de az is célja az alapítványnak, hogy Szekszárd kulturális és zenei életében meglévő színpontokat ne engedjék elveszni a mai nehéz helyzetben sem.

– Sajnos elérteztünk az utolsó kérdéshez. Kire kíváncsiak Önök?

– Dr. Bellyei Árpádra, a Pécsi Orvostudományi Egyetem Ortopéd Klinikájának professzorára, aki fiatal, ám szakmájában rendkívüli dolgokat alkotott, s úgy gondoljuk, érdekes, izgalmas amit elmondhat főleg a gyermekekkel kapcsolatban.

V. Horváth Mária

Fotó: Kapfinger András

Galambok, katonák

„A gyergyói állomáson keresztül tizenhárom fehér galamb átrepül.”

A hadbayonulók énekei közül ez ragadt bele Ágh tanító tudatába. Egyre részegebben gajdoló társainak nótái mintha mind bukfcencet vetettek volna a levegőben, s ezzé a dallammá változtak volna, a tanító minden énekből ezt hallotta ki... A városka állomásán összegyűlt az egész vidék búcsúztatni a bevonulókat, a környékbeli férfiakat, akiket néhány nap alatt szedtek össze; beöltöztették, felfegyverezték őket, és zenekarral, énekszóval kivezényelték az állomásra.

A környező falvakból beszekerezett hozzátartozók átalvetőkben élelmet hoztak és pálinkát. Búcsúzkodtak a katonák feleségtől, gyerektől, szülőtől.

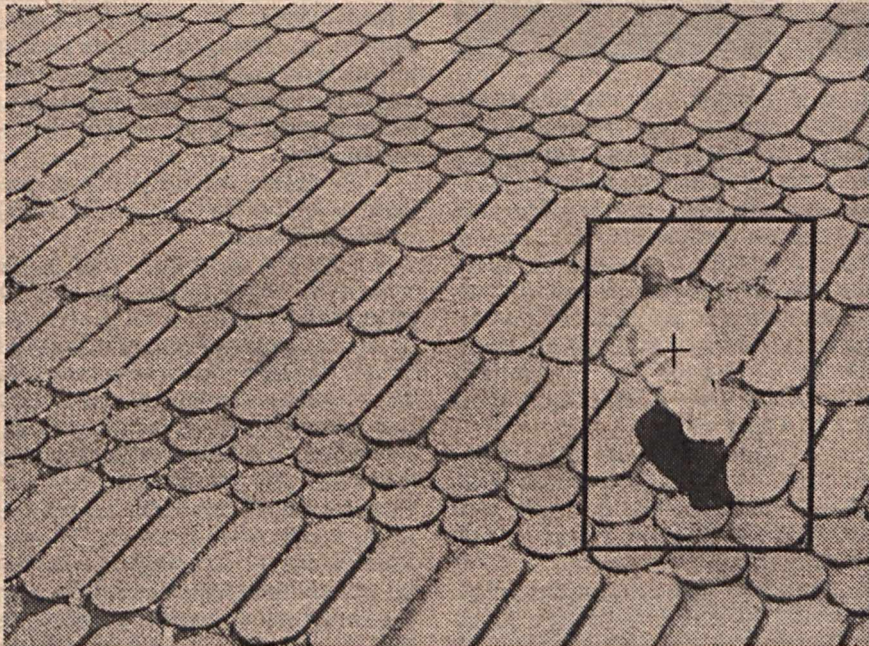
Egyfolytában, órákon át szólt az ének.

Ittak és énekeltek. A pálinka mintha az egész völgyet felmelegítette volna; kábán, pálinkagőzben mozogtak az emberek. Az érzékek csalókan kókadoztak. Ágh tanító úr eltompult agyában is csak ez a két sor visszhangzott; részeg társainak gajdolósa végül már csak a visszhangot fokozta.

Az ablak mellé ült, tarkóját nekivette a padat támlájának, s félig hűnyt szemmel figyelte a búcsúzsivajt-kavargást. Aztán közvetlenül mellette is felhangzott a nóta. Önkéntelenül kidugta a fejét az ablakon. Fél arcát meglegyintette a szellő. „Mintha” érzése támadt; *mintha* látta volna megvillanni az állomás és a vonat fölött átrepülő tizenhárom fehér galambot, s a szárnyaik keltette szélben megbillentek volna a vagonok... Puhán döcögött a vonat, ritmusra jobbra és balra dülöngéltek benne a pálinkaszagú emberek. *Mintha* a köröző galambok

szármysuhogása diktálta volna az imbolygást. Ágh tanító urat ez némileg felrázta: „véggépp elmegyek?...” Évekkel ezelőtt, mikor a vicinális először hozta erre a vidékre, a kupék fölött faragott, szép színesre pingált galambok turbékoltak – a tanító úr egy pillanatig látni vélte őket –, türelmetlenül fölropptentek a kapuzábékról, hogy eléje siessenek; üdvözöljék a falucska népét, idvezíteni jött fiatal tanítót. A tanító úr arcvonásai fellazultak. „Akárhogy is, szép volt... A megérkezés...” A tanító úr torka összeszorult; szeretett volna még egyszer megérkezni.

...Ha a méltóságos, ünnepélyes tizenhárom fehér galamb elszakíthatatlan száalakon felkapná a vonatot, s addig röpítené, míg a falu fölötti hegycsúcsra tehetné. És ők vennék a hátizsákot, s hazalopódkodnának...

A vonatot nem fordították meg a fölötté röpködő galambok. De a tanító úr részegen és kábultan is egészen pontosan érezte, hogy a vonat valahol a valóság fölött pár méterrel imbolyog, dülöngél kocsonyás, vízsűrű légtérben – s az annak felszínén könnyedén röpködő-úszkáló galambok képtelenek a föld és a sínek vonzásából teljesen kiragadni. Húzott egyet a pálinkás üvegből, s felnyögött.

– Barmok. Az anyátok istenit, ti nehéz, vaskos barmok. A hájatok a hibás!

Az emberek – mint jó viccen – röhögtek. De két kövérebb legénynek villant a szeme. Az egyik elszánta magát:

– Zászlós úrnak alázasosan jelentem, azért mi még nem vagyunk hibásak semmiért.

– Mindenki hibás mindenért, a szentségit.

Ebben mindenki megnyugodott, s vadul ittak tovább a tizenhárom fehér galamb lengette vonaton. Napok, vagy

talán hetek, hónapok múltán egy berüggött baka őrjöngeni kezdett, letépte a mundért, szétszaggatta mellén az inget, vette a puskát, s lelőtt a tizenhárom fehér galamb közül egymás után kettőt. A vonat a földhöz koccant, mindenki megrezsent egy pillanatra. Aztán imbolygott tovább a szerelvény, csak most már sokkal nehezebben vonszolták a fáradt galambok.

A szerelvény végén néhány vagon felrobbant: a magasba törő lángokban megsült, elégett még egypár fehér galamb, s így a földre zuhant és fűzépőrrá törött újabb három vagon. Sokan szörnyethaltak.

A vonat megmaradt részéből menekülve csodára vártak: a tanító úr és a bakák.

Golyó, éhség és fagy tizedelte őket. Egy csikorgóan fagyos éjszakán, otthagya az otthoni kapuzábékat, a még életben lévő három fehér galamb segítségére jöttek a falucska faragópingált galambjai, és megpróbálták felroppenteni az épen maradt vagonokat.

Nem tudták. A tanító úr már nem is reménykedett.

Éheztek.

A három galamb közül kettőt lelőttek: bőlevű levest főztek, mindannyiuknak jutott belőle. Az utolsó galambot akkor lőtték le, mikor észrevették, hogy az az éhségtől hollóvá feketedett és a friss sirokat kapirgálja.

Fáztak.

Eltűzelték a kiszáradt fából faragott, színes festékekkel pingált, otthonról jött galambokat.

Felzabálván és eltűzelvén minden galambot, a hóra ültek, és az áldozati állatok egykedvűségével várták, hogy melléjük telepedjék valaki vagy valami.

Szávai Géza
Nikolits Árpád fotográfiája

Az undra csomag

Az asszonyt fia és unokái várták a pályaudvaron. Nehézkésen kászálódott le az autóbusról. Mikor a legszükségesebbeket tartalmazó csomagjaitól megszabadították, hosszas szorongatta övéit. Otthon, sokadik otthonában terített asztal és friss vacsora várta. Levetette ki tudja hány éves ólomnehéz télikabátját, gondosan összehajtogatta fejkendőjét, magára vette a fekete alapon fehér pettyes otthonkáját. Kezet mosott, kezet mostak és asztalhoz ültek. Vacsora után ellentmondást nem tűrő hangon beparancsolta menyét a szobába, mondván, hogy „majd én összepofozkodik” a konyhában.

Azután beszélgettek halkán és hosszasan. Elmondta, mi újság van a faluban, hogy ki ment férjhez, ki halt meg, ki került kórházba, mit mondott Péterke, a szomszéd kisfiú, s hogy talán jövőre vezetik a gázt az utcába, amire lehet, hogy házaként harmincezeret kell fizetni. Hát rakosgatja a pénzt, nehogy szegényben maradjon. Igaz, ő nem vezette be, mert nincs értelme. Mert „amióta meghalt apátok,

mindig járom az országot telente... egy hónap egyikőtknél, egy hónap a másikőtknél, egy pedig a harmadikőtknél.” Közben elővette barna táskájából a pénztárcáját, s ezer-ezer forintot adott az unokáknak karácsonyra, hiszen ő már nem tudja, minek örülnének igazán. Vegyék meg az ajándékot, olyant, ami szívüknek kedves.

Másnap délután – szokásától eltérően – öltözködni kezdett. Fiú unokája kezébe nyomott egy szatyrot, s ő is megfogott egyet. És elmentek. Nem volt a dologban titokzatosság, de kérdezni sem lehetett semmit. Fél óra múltán érkeztek vissza a nehéz cekkerekkel. Letette a hall kellős közepére. Nem azért, hogy fölűnő legyen, hanem mert így volt a legegyszerűbb. Amikor a kendőt is letette, megsimította töredező hófehér haját, egyre kisebbedő fonott kontyát megigazította tarkóján, majd annyit mondott, hogy ezeket a holmikát nem teszi a karácsonyfa alá, bár ez az ő ideje ajándéka. Rakják be a kamrába, majd jól jön jövőre. Elmondta azt is, hogy mindhárom családja pontosan ilyen

ajándékot kapott. Azaz „undra-csomagot”. Az unokák, sőt a gyerekek is zavarosan és kérdően néztek, mire elmagyarázta, hogy a háború után, meg 1956 telén is ilyen (ilyesmi) csomagok érkeztek Nyugatról.

Elkezdődött a pakolás. Nyolc kiló kristálycukor, három kiló por- és egy kiló kocka, tíz kiló liszt, három liter olaj, öt margarin, három csomag asztali só, kétszer húsz deka kakaó, negyed kiló kávé, két tábla étcsokoládé, három vaj, néhány tasak fűszer és egy doboz szaloncukor. A polcok teltek, jól is mutatott a sok csomag fölállószolva. Valamennyien jól érezték és tudták az előbb kimondott szavak értelmét, hogy „majd jól jön jövőre”. És örültek is nagyon. Mégis szomorúak voltak, mert a legfelül hordozott súly nehezült. Már nem is számolgattak, hiszen kívülről tudták a csekélyke nyugdíj összegét, no és a „plusz bevétel”, melyeket a hetvenen felüli asszony a kiskertben termelt krumpliból, gyökérből „csinált”.

Jobb lenne boldogabb, reményteljesebb karácsonyról írni, beszélni és azt megélni. Sajnos, néhány évig még bizonyára így lesz, s csak utána ébredhet bennünk halovány remény. De legalább addig

is meg kellene próbálnunk egymáson némi tapintattal segítenünk. Nem áldozatokra gondolok, hanem egyszerű kis hétköznapi tettekre, illetve belátásra. Például arra, hogy amikor egy-két hete a Társadalombiztosítási Igazgatóság a nyugdíjasoknak két-kétezer forintot juttatott „ajándékba”, ugyanakkor a távfűtőmű (egy dombóvári nyugdíjas mondta el igen szomorúan) a fűtési pótdíjakat éppen a békeség és az ajándékozás ünnepe táján szedte be, noha gondolom, nem okozott volna gondot, vagy csődöt, ha néhány hetet vártak volna a sokakat nagyon érzékenyen érintő forintok beszedésével.

Az vesse rám az első követ, aki csak boldogságot tudna írni, mondani mostanság. S ahogyan szaporodnak a sorok, fotós kollégám lép mellém, s mutat néhány megdöbbentő fényképet. Csak annyit mond: „Ilyen a mi kis életünk.” Hát sajnós ilyen. S ezért kell, hogy legalább egymásnak adjunk ezekben a nehéz napokban, hónapokban, esztendőkből jó szavakat, nyújtsuk baráti kezünket, s nézzük el egymás jószándékú tévedéseit. Ehhez kívánok erőt és türelmet valamennyiünknek.

V. Horváth Mária

„Avagy ki az az ember közületek, a ki, ha az ő fia kenyeret kér tőle, követ ad néki?” (Máté evangéliuma 7, 9.)

A polcra tette és fölcsavarta a petróleumlámpát. Alig múlhatott négy, s már sötétedik, mormogta maga elé, és széles mozdulatokkal fente a szíjon a borotvát. Szentestére, illetve hát fenyőünnepre készült, a felesége halat ígért vacsorára, örül majd, ha nem a borostákhöz kell bújni. Ígazított még a tenyérnyi tükrön, hogy minden rendben legyen, aztán szaporán kavargatta a mosószappan fölött az ecsetet. A furcsa darabkák, amikkel már sem mosni, sem mosakodni nem lehetett, ide-oda csúszkáltak a kis tálban, de idővel mégis tiszta szagú habot adtak.

Vége az évnak, gondolta, van még ugyan pár nap, de az már semmire sem jó. A tervet teljesítették, begyújtotték és a központba hordták a búzát, s bár rosszabb volt, mint amire számítottak, mégis élenjártak, túlteljesítették a tervet. Így arattak, húzta jobb képén a kést, így dobták a kévét, csapta le a habot, így találjuk meg minden ellenséget, vágta visszafelé a csorbulatnál kimaradt szálakat. Le is hullott mind. A bal oldalon már könnyebben ment, jobban kézre állt. Lemosta a habot, kipacsolta a borotvaecsetből a közötte maradt szőröket, belefújtotta a friss törülközőbe, és kétszer is megnézte, nem maradt-e a fülében hab. Mint a múltkor, amikor már megjárta a határt reggelre, de csak otthon, a felesége mert szólni neki, az emberek nem.

Eltette már a gondosan törölt kést is a tokba, nyúlt az ingért, de az nem volt a helyén, ahogy reggelente. Kiáltani kéne az asszonynak, inkább mégse, valahogy olyan idegesforma mostanában, még meg talál ijedni. Inkább bevitte a lámpát, hátha a szobába tette azt a tiszta fehérret, amit május elsején is mindig szeretett viselni. Az imbolygó fényben azonban nem lelte, csupán valami furcsa tárgy csillan meg az asztalon. Szép nagy, kerekbe fonott kalács. Még meleg és illatos volt, piros és kívánatos.

De ahogy nézte, rájött, a felesége nem süthette, pesti lány nem is tud ilyet, még kenyeret sem. Lisztjük

Darvas Ferenc

OTT

Nincs távolabb
nincs közelebb
csillagsora
embersors
korok spirálisában
lúktetésekben
mozgásunk sűvöltése
rianásunk csendje
buborék földünk
szeletéről indulunk
fiatalkori távolsághoz
már oly közel viz
viz a fergeteg
de viz idősodra
katlanos énekek
jönnek fel feljebb
kitáruul mennybefonott
táj el és beborít
hava gondolatoknak
mely átkarolva
elsuhan messzire.

Karácsonyi kalács

sincs, más az a földszínű, aminek „az íze a régi, csak a színe más” – ahogy odaöntöndt mondák. Süttette valakivel! Nem szokása, ki is sütné neki? – hesentette el a gondolatot. Különben pedig hogy kerül ez ide? Odalépett, megnyitotta az ajtót, de az nem engedett, a kulcs is a szögön lógott, mint rendszeren.

Mégis itt van előtte. Leereszkedett egy székre, miközben az asztal szélét fogta, s csak nézte, nézte a kalácsot, szinte szemével foszlatta finom, gőzölgő falatokra, a fonat mentén szájba édesülő darabokra. Mazsola is van benne, fedezte föl a tojássárgával kent fényen az apró kis szemek duzzanatait. Honnét van, hiszen a boltban nem volt, amióta idekerültek, megkapta és meg is magyarázta az embereknek a listát: mi miért nincs.

– János! Nem jössz még? Kihűl! – hallotta a konyhából, de nem értette, miért hívja most a felesége, miért nem érti meg, hogy itt ez a kalács, és nem lehet tudni, honnét, kitől, hogyan került ide.

Érezte, lassan kiveri a hideg veríték, pedig a gimnasztyorkát sem vette vissza, s a fűtetlen szobában mégis fojtó, meleg és sűrű volt a levegő. A lámpa füstje csigázott, ahogy nagyokat szuszogott és tovább töprengött. Nem

végeztem jól a munkám, ha ezeknek még maradt sütni-, odaadnivaló kalácsra, flancra, amikor másnak valahol éppen ez hiányzik – fűzte tovább gondolatait. Ajándék? Neki? Miért? Nem kérte, nem tűrte: a munka önmagát jutalmazza. Azért is jött ide, mert itt volt rá szükség, hogy megerősödjék a té-eszcsé. Pedig tanult szakmáját jobban szerette, de ide idegen kellett, akit tisztelnek, akinek engedelmeskednek.

Csak nem akarják lekényerezni? Na nem, azt ugyan várhatják! Korábban kell ahhoz fölbredni. Vagy mi van akkor, ha ez csupán kívülről szép kalács, de belülről... Nem, ez nem lehet, vagy mégis? Ha belekeverték a mérget, hadd egye meg az a csóró, lakjék jól vele egyszer és örökre?! Igen, talán benne van, meg kellene vizsgálatni, kinyomoztatni, leleplezni a nép ellenségeit. Oda kellene adni egy darabot próbaképpen a kutyának. De hát nincs kutyája, még nyáron megszökött, aratáskor. Vagy agyoncsapták, elásták? Kit bántott volna az okatlan állatja...

– Gyere már! Még kocsonya lesz belőle újvire! – hallotta egyre közelebből a felelségét.

Ha itt találja, nem tudja megállni, hogy ne egyen belőle, villant át az agyán, és bedugta az ágy alá a kalácsot. Aztán meg úgy tett, mintha az ingért bóklászna, s azért zsörtölődne.

A vacsora csöndben telt. Lecsavarták a lámpát, a sötétben vetkőztek, csak a hó világitott be a kis keresztlécetes ablakon, éppen a dunna tetején hullámozott árnyéka minden fészkelődésnél. Az asszony már rég befelé fordult, nehezen szuszogott, hiába, mondta az orvos, hogy majd jót tesz neki a vidéki levegő. A férje szemére csak nem jött álom. Egy régi vasárnapi iskola járt a fejében, amikor különös történetet meséltek a szófogatlanokról Mózes III. könyvéből. Hogy is volt csak? „És kiontom haragomat reátok, hogy elhulljatok a ti ellenségeitek előtt, és uralkodjanak rajtatok a ti gyűlölöitek, és fussatok, mikor senki nem kerget is titeket. „S aztán: „Mikor eltöröm nálatok a kenyérnek botját, tiz asszony süti majd a ti kenyereteket egy kemencében, és megmérve viszik vissza a ti kenyereiteket, és esztek, de nem elégesztek meg”. Úgy van János, helyes fiam – hallotta annyi év meszsiségéből. Hiába, így félálomban az ember fejéből még előbújik a múlt, amire már nem chet kenyeret, nem ihat bort.

Hirtelen fölült a felesége.
– Te, én kalácsillatot érzek. Igazi, jó mazsolás kalácsét.
– Ha álmodsz, aludjál – mondta, és hátat fordított neki.
Zárszámadás után költöztek vissza Csepelre.

Tóttós Gábor

Gacsályi József BOLDIZSÁR ÉNEKE

Csodanap éjszakája,
hold-kenyeret eszik
a csillag hat sugára,
szárny a szél:
olyan suhogása,
mennem kell,
mennem kell,
viz valaki lába,
velem égbe menne,
vinne tükrös mennybe,
s még tovább is menne:
egész Betlehembe –
születés melege,
Isten csöpp babája,
mennem kell,
mennem kell,
hadd tekintsek rája,
odaviszen engem
csillag hat sugára,
torkom éri könnyös:
öröm áldomása.
Itt vagyok,
itt vagyok,
Isten csöpp babája,
azért van lábamnak
lassú roskadása,
csillagnak, embernek
arcaborulása.

LILLIPUT

● gyermekvilág

Karácsonyköszöntő

Kedves gyerekek! Karácsony közeledvén mit is kívánhatnánk nektek... Talán mindenkinek azt, amit a legjobban szeretne önmagának és szeretteinek. Így legyen!

És hadd köszöntsük karácsonyt a régességi bibliai történettel. Mely történet népek közös kincseként vándorolt szájról szájra, országról országra, nyelvről nyelvre. Jézus születésének történetét a magyar nép is sajátjaként mesélte. E „biblikus népmesékből” Lammel Annamária és Nagy Ilona úgynevezett „parasztbibliát” állított össze. Ebből a magyar népmese-bibliából vettük át a karácsonyi legendát – és Somogyi Győző rajzait.

Ollan fényesség támadt

Jézus született Szűz Máriától, de erre négyezer esztendeig vártak, hogy megszülessen, mert mondta egy próféta, hogy születik majd a Messiás, aki meg fogja váltani a világot. Az emberek mindig várták, hogy ki lesz az.

Jézus már mikor születni akart, Máriának meg Szent Józsefnek megjelent az angyal, hogy hagyják el Názáretet, menjenek Betlehembe, mert ott fogják megszülni a világ megváltóját.

Oszt elmentek ők oda, elbúcsúztak az apjuktól meg az anyjuktól. Adott nekik Jókán egy szamarat és egy tehenet, osztán azon mentek ők Betlehembe.

No oszt akkor mentek éjjel-nappal, mikor odaértek, mentek házról házra, de sen-

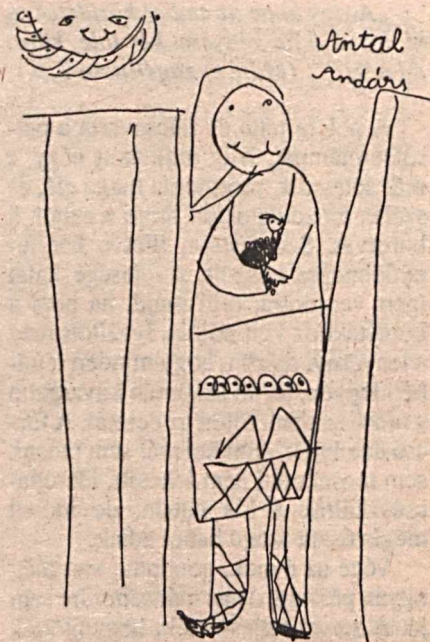
Csángó Jézus

Ugye tudjuk, mit jelent ez a szó, csángó? Egy magyar népcsoport neve. A csángó magyarok Moldvában élnek (Romániában), ahová évszázadokkal ezelőtt menekültek. A csángó szó mai megfelelője talán ez lehetne: *menekült*. A Székelyföldön különben ma is él a szó, elcsángált, és azt jelenti: elkószált, elvándorolt.

Bizony, aki manapság rádiót hallgat, az az érzése, ismét *csángál* a világ. És talán maga Jézus a legcsángóbb csángó – immár kétezer éve. Ezért nem is csodálkozom azon, hogy a legszebb Jézuska-vers csángóföldön született.

Paradicsom mezeibe
Aranszónyeg leterítve.
Azon vagyon rengő bősű,
Abba fekszik Úr Jézuska:
Jobb kezibe arany vessző,
Bal kezibe arany alma,
Megzúdítá a vesszejét:
Zúg az erdő, zeng a mező.
Én nem láttam szebb termőfát,
Mint Úr Jézus keresztfáját,
Mert az vérrel virágozik,
Szentlélekkel gyümölcsözik.

...E vers mellé egy csángó kisfiú rajza kívánczik. A rajzot évekkal ezelőtt tettem félre; akkor Antal András első osztályos volt, még neve betűit is összekeverte. A rajzon látható

asszony összetéveszthetetlenül csángó (lábán a hegyi emberek viselete, a bocskor). Kezében kisbárány. Fölötte nap. A nap, mely a mostoha sorsú csángók fölött oly ritkán fényeskedik. Fényeskedjék hát a rajz és fényeskedjék a vers – és fényeskedjék az egyre jobban *elcsánguló* világ fölött a *csángó* Jézus szelleme; hátha találkozik egyszer a kettő egy megvilágosodott pillanatban!

Szávai Géza

Galambosi László

NYÁJHÍVÓ

Arany fenyők nyitják
Karácsony kapuját.
Pólyabontók bundájukba
ölelik Jézuskát.

Gyertyákat ültetnek
selymek közé, kőre.
Tejcsöppentő csillagokkal
telik a fejőke.

Hódolnak a tornyok,
köszöntik Máriát.
Magasztaló furulyások
terítnek tarisznyát.

Szalonnát szel József,
cipő a markában.
Három király dúdolgatva
térdel a szalmában.

Batyus kos kíséri
nyájhívó pásztorát.
Arany fenyők koszorúzzák
Karácsony kapuját.

ki nem fogadta be őket – az emberek olyan hitlenek voltak –, hanem gúnyolták őket, azt mondták Szent Józsefnek, hogy mert elgyünni, mert Szűz Mária már nagyon állapotos volt, minden órára való. Nem adtak neki szállást sehun se.

A kovácsnak volt egy vak, kezetlen lánya, oszt azt mondta neki, hogy menjék a városon kívül, ott van egy istálló, oszt abba szoktak meghálni a vándorok.

Akkor elment Mária meg Szent József. Kisöprték mindenfélétől szépen, akkor megcsinálták a jászólt. Amikor 12 óra volt, akkor megszületett Jézus.

Oszt akkor az angyal megjelent a pásztoroknak, mert még akkor a legelőn őrzötték a birkákat. Azt mondta a pásztoroknak, hogy menjenek, mert megszületett a Jézus. A pásztorok meg nagyon megijedtek.

Ollan fényesség támadt akkor, hogy az egész város nagyon fényes volt, mikor Jézus megszületett.

A pásztorok nagyon megijedtek, oszt elmentek, mindnyájan elmentek. Ahogy mentek, úgy mind a csillag után mentek. Egyszer ahogy mentek, a csillag megállt. Bementek oda az istállóba, osztán csodálkoztak, hogy hogy lehet az, hogy illen helyen születik az Isten Fia. No, osztán odamentek, letérbetyültek előtte, imádták.

Akkor elmentek a napkeleti bölcsek is: Gáspár, Boldizsár, Menyhért. Ezek vittek neki ajándékot. Egyik vitt aranyat, másik tömjént, harmadik meg mirhát.

Az aranyat elosztotta a Szűz Mária a szegények közt. Ollan szegények voltak, de mégis odaadta az aranyat, neki nem kellett. Ő csak a szegénységet választotta. A tömjént meg a templomokban a füstölőkbe teszik, annak a tiszteletére van, amikor mondják a misét, az oltári szentség előtt füstölnek.

RTV

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ 8.10: Hangszemle. 8.30: Családi tükör. 9.05: Színes nép muzsika. 10.05: Ismét a javából. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljük együtt. 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Verdi: Traviata - Violetta áriája a III. felvonásból. 15.00: A világ líra gyöngyszemei Schiller költeményei - ism. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: Magyar karácsonyi dalok. 17.45: Miska bácsi félfőrája. A Gyermekrádió műsora. 18.45: Szemle. Tallózás hetilapokban és folyóiratokban. 19.10: Rólunk van szó! 19.15: Lukács Margit 70 éves. Kedves hazug. Játék két felvonásban. 21.25: Francia operetekből. 21.45: Hajszálygökök. 22.00: Hírvilág. 22.20: Sporthíradó. 22.35: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót (Élő). kb.23.35: Ismeretlen szerzők madrigáljaiból.

PETŐFI RÁDIÓ 8.08: Népszerű muzsika - világhírű előadók Charles Aznavour karácsonyi dalokat énekel. 8.40: Öt kontinens hét napja. 9.05: Legenda Kormos Istvánról. 10.05: Ha még nem tudná... Decembri tudományos mozaik. 10.30: Slágerlista. 11.05: Élő hanglemezek II/2. rész. 11.48: Népszerű fúvószené. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. Folytatásos ifjúsági történet. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00-16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Nemcsak zene. 15.05: Ádámcsutka Szép Ernő regénye rádióra alkalmazva. 17.05: Mikrofonpróba. Érdekesek a jövő hét műsorából. 17.45: A hit Johnny Cash életében. 18.40: A nyomorultak. Részletek Claude-Michel Schönberg zenés játékból. 10.05-0.14: Házibuli - hajnalig.

BARTÓK RÁDIÓ 9.00: Mi újság a magyarországi operaszínpadokon. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.24: Híres előadóművészek felvételeiből. 12.05: Versenyművek. 13.00: Kívánságműsor szombaton. 14.00: Opera-művészelemek. 14.52: Bemutatjuk új felvételünket. 15.05: Lemezborze helyett. 16.05: Herbert von Karajan vezényli a Bécsi és a Berlini Filharmonikus Zenekart. 17.05: Bemutatjuk új felvételeinket Sári József műveiből. 17.39: Új lemezeinkből. A Régi Zene Együttes játszik. 18.19: Hús ária, harminchat énekes X/7. 19.05: Mindennapi irodalmunk. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagymértékű (Élő). Közben: kb.20.25: Zománcba álmódott világ. kb.20.45: A hangversenyközvetítés folytatása. kb.21.40: Hangszerszólók. 22.00: Tokody Ilona operáiról énekel. 22.35: „... A dal szüli énekét” Dorogi Zsigmond rádiókompozíciója Babits Mihály verseiből. 23.30: Dzsesszarchívum Blue Mitchell felvételeiből.

TV1 9.00: Képzés. 9.05: Tévétoma gyerekeknek. 9.10: Az élővilág egysége. Amerikai ismeretterjesztő filmsorozat. 9.25: Kuckó. 9.55: Híres mesék. Angol kisfilm. 10.25: Életfogytiglan. Ausztrál kalandfilmsorozat. 11.10: Vyhonky. A szegedi körzeti stúdió szlovák nyelvű nemzetiségi magazinja. 11.40: Képzés. 14.45: Képzés. 14.50: A múlt napos oldalán. 15.35: Szimat Szörény szimatol. 16.00: A kölcsönkapott Föld. 16.20: Ízek mikrohullámon. 16.35: Betűreklám. 16.40: Mozgó Képek. 16.55: Nekem ne lenne hazám? 17.10: A nap lovagjai. 17.40: Reklám. 17.45: Delta. 18.10: XX. századi portrék. 19.00: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Vers mindenkinél. 20.10: A Zirci templom barokk berendezése. 20.20: Love Story. Amerikai film. 22.00: Reklám. 22.05: Roxinpardon: Az Illés zenekar. Közvetítés a Várklubból. 23.10: Híradó 3.

TV2 14.00: Képzés. 14.15: TV2. 15.00: A sárkány szíve. 15.51: TV2. 16.00: Útkereső. 16.25: TV2. 17.15: Melyiket a három közül? 17.45: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV2. 19.00: Rogers százados a XXV. században. Amerikai tudományos-fantasztikus film. 20.20: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzártá. 22.15: Karácsonyi feleség. Kb. 23.35: TV2.

RTL PLUS 8.00: Konfetti. 8.05: Archie. 8.30: Diplodos. 8.55: Dinoszaurusok völgye. 9.20: A Jetsonok. 9.45: Klack. 10.15: Barkácsolóknak. 10.30: Telebutik. 11.00: Átváltozók. 11.20: Explosiv. 12.05: Állatexpressz. 12.30:

Ökörszem. 13.00: Műsorismertetés. 13.05: Telebutik. 13.30: Ragazzi. 14.15: A régi végrendelet. 16.00: Meki telebazárja. 16.05: Az edző. 16.30: New York seriffje. 17.45: Dirty Dancing. 18.15: Csillagpor. 20.00: Híradó. 20.15: Sándor Mátyás. 22.00: Mindent vagy semmit? 23.00: Szenvedélyek. 1.00: Szexi klipek. 1.25: Aerobic. 1.30: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL 7.00: Super B. O. O. S. 11.00: Az arany ég nyomában. 13.00: Egyveleg. 15.30: A nagy völgy. 16.30: Dick Powell színháza. 17.30: Coca-Cola Eurochart. 18.25: Időjárás-jelentés. 18.30: Ultra sport. 20.30: Biliárd. 21.25: Időjárás-jelentés. 21.30: Klasszikus filmek. 23.00: Engedély gyilkosságra. kb.0.40: Egyveleg. 2.00: Műsorzárás.

SAT 1. 7.30: Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30: A valódi szellemiőrök. 9.00: Műsorelőzetes. 9.05: Batman. 9.30: Gazdasági fórum. 9.55: Pénzügyek. Horoszkóp. 10.05: Tévébolt. 10.30: A légzők felkelése. 12.15: A Flintstone család. 12.45: Mister Ed. 13.10: Állatbarátok. Horoszkóp. 13.20: A mi kis famunka. 14.10: Az én erdei otthonom. 15.55: Az arany lövés. 16.05: Utazási magazin. 16.30: Hírek. Időjárás. 16.40: Egy Duke ritkán jár egyedül. 17.35: Autósüdület. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: A Colby-birodalom. 18.45: Híradó. 19.00: Videóújdonságok. 19.30: Batman. 19.55: Időjárás. 20.00: MacGyver. 20.55: Sport. 21.00: Pokol. 22.45: Hírek. Sport. Időjárás. 22.55: A sas szárnyán. 2.40: Műsorelőzetes.

TV 5. 16.05: Hírek. 16.15: A kulisszák mögött. 17.15: Carabine. 17.45: Főzölcse. 18.00: A világ állatai. 18.30: A jövődö gényzai. 19.00: Ösvények. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: A sötét korok művészete. 20.30: Körözés. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: TV5-klub. 22.35: San Francisco. 0.15: Éjszakai rakomány. 0.55: Műsorzárás.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az albérlő. 9.30: Happy and gloriosus. 10.00: Francia nyelvintézkedés. 11.00: A Guldenburgok öröksége. 11.45: Spektrum - A másik pillanat. 12.25: Akkoriban. 12.30: A szeretet levelei. 13.00: Hírek. 13.10: Zarándokévek. 14.10: Lomtár - Larry és a képek. 14.25: A falusi Casanova. 15.55: Ha akarod, Jöjten... 16.00: Gyermekwurlitzer. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Toby és Tobias - A varázshagyomány. 17.30: Színdarabok gyermekeknek. 18.00: Bögölyök útközben. 18.24: A keresztény kérdései. 18.30: Csak egy kis rakás. 18.55: Akkoriban. 19.00: 2x7. 19.30: Híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Orral előre. 22.05: A nagy alvás. - Amerikai krimi. 23.55: Hírek. 0.00: A szórakozott - Francia film. 1.20: Hírek. 1.25: Ex libris.

2. műsor: 14.05: Művészlexikon. 14.10: Akkoriban. 14.15: Hello Austria, Hello Vienna. 14.45: Erwin Kräutler, a vorarlbergi indiánpüspök. 15.30: Adventi dalok a pfarrwerfeni templomból. 16.00: Tisztelt ház! 17.00: A kedves család. 17.45: Kinek kellet? 18.00: Az albérlő. 18.30: Alpok-Adria-magazin. 19.00: Ausztria mai napja. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Találkozó Triesztben - Olasz tv-film. 21.50: Hírek. 21.55: Szívecském. 22.20: Sportport. 22.30: Szív az adu. 23.30: Harry Belafonte koncertje. 0.30: Hírek. 0.35: Ex libris.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: Tv-naptár. 9.00: Válogatás az iskolatelevízió programjaiból. 10.30: Hírek. 10.35: Elmulasztották - nézzék! 14.30: A General felügyelő - amerikai játékfilm fiataloknak. 16.00: Hét Tv-nap. 16.45: Tv-napló I. 17.00: Népzenei műsor. 17.30: Dráma-sorozat. 18.30: Magunk között - a kultúra berkeiből. 19.15: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: Ballada Billy Joeról - amerikai játékfilm. 22.00: Tv-napló III. 22.15: A Bonaca kamaragyűjtes szórakoztatja Önöket. 23.00: Angol nyelvű hírek. 23.05: Éjszakai program. 1.15: Hírek. 1.10: A vasárnapi műsor ismertetése.

2. műsor: 12.50: Műsorismertetés. 16.00: Jugoszlávia, jó napot - informatív-szórakoztató program. 19.30: Tv-napló. 20.15: Zenei est. 21.45: Hírek. 21.50: Tárcá. 22.20: Sportszombat. 22.40: A vasárnapi műsor ismertetése.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ 8.30: Karácsonyi ének és muzsikaszó. 9.00: „En glóriával állalépm azt...” Karácsonyi portré Lukács Margitról.

10.05: Rossini operáiból. 10.24: Népdalkörök pódiuma. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.20: Harminc perc alatt a Föld körül Nemzetközi magazin. 12.50: Luca széke Bakonyi Péter jegyzete. 13.00: Zeneséták a természetben Tél. 14.10: Magyar olvasókönyv Szél Júlia műsora. 14.40: Művészelemek. 15.10: Zivatar Pékéknél. Gárdonyi Géza regénye rádióra alkalmazva. 16.05: Terpesi Betlehem Vég Menyhérté összeállítás rádióra alkalmazva. 16.30: Fadszító gyermekműsor. 18.40: José Carreras karácsonyi dalokat énekel. 19.05: Biblia - Újszövetség (1987) Lukács evangéliuma. 20.00: Karácsonyi napló Sebestyén János műsora. 21.38: Pastoralé - karácsonyi muzsika. 22.15: Csak elértem gyalog Atlanti partokat. Verseit elmondja: Kormos István. 22.30: Európa hangversenytermeiből. 24.00: Éjfélí mise - a pannonhalmi bencés apátságából.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: A Gyermekrádió bemutatja Ördögcsapda. Muszty Bea és Dobay András tenésze mesejátéka. 9.05: A Rock Gyermekéi éves slágerlistája. 10.00: Ollózó. (Kabarszínház) 11.05: Ünnepi kottát Komjáthy György műsora. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: A Gyermekrádió bemutatja. A felesleges angyal. Kapecz Zsuzsa hangjátéka. 13.34: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkorosa éneke. 14.00: Kettőtől ötig... 17.05: „Azért jöttem, hogy énekeljek” Paul Robesonra emlékező órákon. 18.15: „Jöjjetek hozzám mind, ti hűségesek!” A Continental Singers karácsonyi lemeze. 19.05: Ünnepi kerekasztal. 19.57: Török Erzsébet csillagai Törödékek egy életrajzból - ism. 21.05: Sokféle. Szórakoztató irodalmi magazin. 22.20: Sanzonpódium Évákról - Éváknak. 23.10: Népszerű dzsesszelőadók felvételeiből. 24.00-5.50: Örökzöldek éjszakája.

BARTÓK RÁDIÓ 8.20: Komolyzenei kívánságműsor. 10.05: Új Zenei Újság - ism. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Bizet: Gyöngyhalászk. Háromfelvonásos opera. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. Tallózás hetilapokban és folyóiratokban - ism. 13.30: Mahalia Joachson karácsonyi dalokat énekel. 14.10: Új lemezeinkből. Közben: Jövendölés. 14.54: Petőfi Sándor versei. 15.03: A kamarazene folytatása. 16.05: Az Ifjúsági Rádió bemutatja. Táltoskirály Makkai Sándor regényének rádióváltozata. 17.03: Új kompakt lemezeinkből. 18.15: Theo Adam operáiról énekel. 18.30: Na mattemjem jezuku A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: In der Muttersprache A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Schubert: g-moll vonósnyegyes. 20.00: Új lemezeinkből Bach: h-moll mise. Közben: 20.56: Irodalmi műsor. 21.06: A Bach-mise folytatása. 22.00: Zenei operaszínpadok. 22.36: A Rádiószínház bemutatja. Az Ir tó szigete Michael Cook hangjátéka. 23.30: Gregorián dallamok.

TV1 8.30: Családi torna. 8.35: Kéménymesék. 9.00: Thomas és Thomas bácsi. Holland kisfilm-sorozat. 9.30: Snoopy, gyere hazá! Amerikai rajzfilm. 10.50: Játszunk bábszínház! 11.15: Hazanéz. 12.00: Képzés. 13.20: RTV Közönségsgazlat. 13.25: Képzés. 13.30: A hóember. Angol rajzfilm. 13.55: Szimat Szörény szimatol. 14.20: Három kívánság. 15.30: Betűreklám. 15.35: Legyen szerencsénk. 16.20: Reklám. 16.30: Karácsonyi Családi vasárnap. 17.50: Reklám. 17.55: Egy város egy muzsikusa. 18.50: Esti mese. 19.00: ...EVILÁGBÓL. 20.15: Hírek. 20.20: „A szeretet dicsérete”. 21.30: Zenélő filmkockák. 23.15: Karácsony angyalai. 24.00: Kb. 1.00: Éjfélí mise.

TV2 10.00: TV2. 11.15: Az ezüst tó kincse. NSZK-jugoszláv film. TV2. 13.00: A délelőtti szolgáltatás folytatása ugyanazonok a helyszíneken. 14.00: Képzés. 14.10: TV2. 15.00: A Forsyte Saga. Angol családregény. 15.53: TV2. 16.00: Holle anyó. Csehszlovák film. 17.30: TV2. Boldog karácsonyt! 18.25: Gyerekeknek! 18.35: TV2. 19.00: Molnár Ferenc: Olympia. 21.03: TV2. 21.20: Karácsonyi koncert. Osztrák film. 22.17: TV2. 22.30: Karácsony a Karácsony szigeten. Kb. 23.00: TV2. Hírek - Időjárás.

RTL PLUS 8.00: Li-La Launebär. 9.45: Ali Baba. 11.00: Francis, a számár. 12.30: Ökörszem. 13.00: Műsorismertetés. 13.05: A Jetsonok. 13.30: Elefántember. 15.30: Dirty Dancing. 15.50: A Li-La-Laune különkiadása. 16.00: Uta-

zás a Föld középpontjába. 17.25: A Li-La-Launebär pótkiadása. 17.45: Művészet és üzenet. 17.50: Ünnepi hangverseny. 18.45: Híradó. 18.55: Benny Hill-show. 20.15: A három szuperember. 21.45: Hírmagazin. 22.15: Fanny és Alexander. 1.15: Aerobic. 1.20: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL 7.00: Super B. O. O. S. 11.00: Coca-Cola Eurochart. 12.00: Egyveleg. 13.00: Írva vagyon. 13.30: Egyveleg. 15.30: Off the Wall. 16.30: Biliárd. 17.30: A világ holnap. 17.55: Időjárás-jelentés. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi hírmagazin. 19.00: Honey West. 19.30: The Lloyd Bridges Show. 20.00: Chart Attack. 20.55: Időjárás-jelentés. 21.00: A szeretet ajándéka.

SAT 1. 8.05: A Flintstone család. 8.30: Batman. 8.55: Műsorelőzetes. 9.00: Fantáziasziget. 9.50: Állatbarátoknak. 10.00: Videóújdonságok. 10.30: A dicsőséges lovasok. 12.20: Megértjük egymást! 12.35: Frosty, a hóember. 13.05: A Flintstone család. 13.30: Fejecske, fejecske. 14.00: Minden évben újra. 14.30: Az utolsó karácsony. 15.55: Szeretethagyó. 17.25: Karácsony Németországban. 18.20: Híradó. 18.35: Judy meghódítja Hollywoodot. 19.55: Karácsonyi dalok. 20.00: A koronázatlan császárm. 21.35: Hollywood - intim és indiszkret. 23.05: Hírek. Sport. Időjárás. 23.15: A veszélyes játék. 1.10: Műsorelőzetes.

TV5. 16.05: Hírek. 16.15: A nagy sakktabla. 18.05: 30 millió barát. 18.35: Bárányhimlő-híradó. 19.00: Hotel. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Karácsony, apa nélkül. 20.05: Élő hírmagazin. 20.30: Karácsony esti ünnepek. 23.30: A cseppragók. 0.40: Komolyzene. 1.35: Műsorzárás.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Anya és a 4 évszak - Rajzfilm. 10.10: A vakmerő lány - Szilvettfilm. 10.30: Fraggles. 11.00: Ne nézz hátra, egy ló követ bennünket! - Csehszlovák gyermekfilm. 12.10: Az elfelejtett ajtó - Bábjáték. 13.00: Akkoriban. 13.05: Fény a sötétségbe. 13.30: Karácsony Európában. 15.00: Aranfürtöske és a három medve. 15.10: Charlie Brown és Snoopy show - Rajzfilm. 15.35: Történet a libahercegnőről és hűséges lováról, Feladáról - Mesefilm. 16.55: Janna - A Téliapó ritkán jár egyedül. 17.25: A nap, amelyen Anton láta a Téliapót. 17.50: Pumukli kalandjai - Éder karácsonyi ajándéka. 18.15: Ma megszületett a megmentőök. 19.00: Karácsonyi dalok a világ minden tájáról. 19.25: Műsorismertetés. 19.30: Híradó. 19.45: Karácsony esti beszédek. 19.55: Fény a sötétségbe. 20.15: Legkedvesebb karácsonyi dalaim. 21.15: Karácsony Frederica von Stadéval. 22.10: Akkoriban. 22.15: Lehetséges-e a béke? 23.15: Feature. 0.00: Karácsony éjfélí mise. 1.15: Hírek. 1.20: Ex libris.

2. műsor: 8.00: Fény a sötétségbe. 9.00: Fény a sötétségbe. 19.25: Műsorismertetés. 19.30: Híradó. 19.45: Karácsony esti beszédek. 19.55: Fény a sötétségbe. 20.15: Annie - Amerikai filmmusical. 22.15: Hát nem csodálatos az élet? - Amerikai film. 0.20: Garcon! - Rögön jön a kollégám! - Francia filmvígjáték. 2.00: Hírek. 2.05: Ex libris.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.30: Barázdák - magyar nyelvű falműsor. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnap délelőti gyermekeknek. 11.00: Oktatóműsor. 13.00: A csavargó kutya - filmsorozat. 13.50: Vasárnap délután. 16.30: A tenger, emberek és partok - útleírás. 17.05: Játékfilm. 18.45: Droidok - rajzfilm-sorozat. 19.10: Tv-fortuna. 19.30: Tv-napló. 20.00: Szürrealisták top-listája - összeállítás. 21.00: Peter Veira filmciklusából: Vízvezeték-szerelő ausztrál játékfilm. 22.30: Tv-napló. 22.50: Angol nyelvű hírek. 23.50: Éjszakai program. 0.50: Hírek. 0.55: A hétfői műsor ismertetése.

2. műsor: 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Hírek. 8.00: Éjszakai program. 10.00: Ma a holnapért - informatív-szórakoztató program - Játékfilm. 13.15: Sportdélután. 19.30: Tv-napló. 20.00: Tudományos-ismeretterjesztő film. 20.45: Tegnap, ma, holnap. 21.00: Költészet. 21.35: Sportszemle. 22.35: A hétfői műsor ismertetése.

AZ RTL PLUS, Super Channel, SAT1 és TV5 műsorát részletesen közli a Telehold

A salakmotorozás „professzora” Debrecenből

Mister Professor Speedway – a nyári debreceni Európa zónadöntő kommentátora elragadtatásban így köszöntötte a győztest. Es, ha a lelkesedésében kibuggyant jelzőkkel néha mosolyra is fakasztotta a több mint tízezer nézőt, de valójában nem járt messze az igazságtól. Adorján Zoltán, a Hajdu-Volán versenyzője ugyanis valóban professzora salakmotor sportágnak, s immár hazai rekordere is. Az első magyar „Vasapucos”, aki európai zónadöntőt nyert, az egyetlen, aki kétszer szerepelt egyéni világbajnoki döntőben és az egyedüli, aki immár hét egyéni magyar bajnoki címmel büszkélkedhet. A babékoszorúkat 1983-tól megszakítás nélkül akasztották a nyakába. Páros és csapat bajnoki aranyérmeinek száma is eléri a tucatot, nem beszélve a külföldi sikerekről, amelyeknek száma idén is elérte a bűvös 12-öt. Nem csoda hát, hogy Adorján Tímárt negyedszer választották meg a motorsport ez évi legjobbjának.

– December elején meglepett, hogy az év sportolói között – minden sportágbelieket beszámítva – az előkelő hatodik lettem, megelőzve például az öttusázó Mizsér Attilát is. Még jobban örülök annak, hogy a minap az első helyre rangsoroltak a motorsportban a Super Biek-os Harmati Árpád és a crossozók előtt, amely számomra nagy megtiszteltetés.

– Aki jó évet zárt, számíthat erre! – vetem közbe.

– Valóban ez volt a legsikeresebb idényem eddig. Az európai zónadöntő mellett bejutottam a páros világbajnoki döntőbe is, Prágában pedig megnyertem az igen rangos Tomicek em-

lékversenyt. Ausztriában immár harmadszor az Arany Sisakot, itthon a bajnokságokat és az augusztus 20-i hagyományos debreceni viadalt. Csak a müncheni egyéni világbajnoki döntőben voltam balszerencsés. Bár, ha azt vesszük, 1981-ben az angliai Bredfordban két ponttal a tizennegyedik voltam, most pedig neggyel a tizenötödik. De nem vigasztalom magam azzal, hogy öt ponttal már a kilencedik is lehettem volna. Bosszant, hogy én hibáztam.

– Ritka dolog, de sportemberhez méltó, hogy a kudarcot magára vállalja és nem a motorra fogja.

– Négy éve Bradfordban már a VB döntős részvétel pusztán tényével megelégedtem, túl nyugodt voltam, idén ellenben épp ellenkezőleg, hatalmába kerített a versenyláz, a kelletténél jobban izgultam. Magamat kell okolnom és nem foghatom arra sem a sikertelenséget, hogy a finálé előtt a jól bevált Jawám helyett a dán Jan O. Pedersen csapatfőnöke által felajánlott TM-re szavaztam. A döntés és a motor jó volt, ismétlem: bennem volt a hiba.

– Úgy tudom, hogy Önnek is van TM-je, de a Jawát jobban szereti.

– A TM kitűnő motor – ha van hozzá alkatrész. Ha nincs, akkor legjobb, ha a depóban vesztegel. Én már keményen megfizettem vele a tanulópénzt, még a saját zsebemből is sokat költöttem rá, de mégis cserbenhagyott a legfontosabb versenyeken. Például az 1986-os Európa döntőn Lonigóban, amikor futam közben „beállt” a főtengegy és megállt a motor. A Jawára szavazok, az idei Európa zónadöntőt is ezzel nyertem meg. A másik érv, ami

mellette szól, hogy kiváló szerelőm, Vallyon István „hátrakötött kézzel is” tud belőle olyan motort csinálni, ami megbízható.

– Ezek szerint ő az egyik legfontosabb tagja a technikai sportágakban elengedhetetlen háttérnek?

– Én hiába vagyok jó formában, ha nincs alattam jó motor. Erről Pista gondoskodik, no meg szponzorom, a Topán Cipő Nagykereskedelmi Vállalat sem sajnálta idén a pénzt, és a szűkös lehetőségekkel bíró Hajdu-VOLÁN is erején felül segített, de legtöbbit a szurkolóknak köszönhetek, akik felejtethetetlen ünneplésben részesítettek az Európa döntő után. Boldog vagyok, hogy nemcsak Debrecenben vannak szurkolóim, hanem az ellenlábba klubok városában, Szegeden, Miskolcon és Nyíregyházán is.

– Az idei egyéni bajnoki cím sorsa izgalmas körülmények között az utolsó fordulóban dőlt el.

– A hazai bajnokság talán kiéleztebb volt, mint tavaly és ez a kedvező. Az ember rá van kényszerítve, hogy minden pontért megharcoljon és ne bízza el magát. Örülök, hogy elértem a célot, és az örök ranglistán megelőztem a miskolci hatszoros bajnok Sziráczi Istvánt, akivel eddig holtversenyben álltam. Viszont még elégedettebb lennék, ha Tihanyi, Petripovics, Kócsó, Hajdú és mások mellett jövőre tizenéves fiatalokkal is viaskodhatnék, mert bizony a salakmotor sportág utánpótlása tehetségekben elmarad a korábbi évekhez képest.

– Hát ha majd a kis Zolika is az édesapja nyomdokába lép! – utalok a

négy éves Adorján II. Zoltánra, aki augusztusban a dobogó tetején álló apja mellett hallgatta végig a Himnuszt.

– Kisfiam nagy meglepetésre nyáron egyik napról a másikra megtanult kétkeréken biciklizni. A kanyartechnikája áris kiálló, imádja a kontrázva kifaralást. Milnt szülő nem bánám, ha motorozna, de nem is rajonganék érte. DE bármit fog sportolni az a lényeg, hogy komolyan csinálja.

– Legalább olyan komolyan, mint ahogy már a karácsonyt várja!

– Természetesen Debrecenben töltjük az ünnepeket. Egyet tudok – árulja el a bajnok –, hogy a fa alatt az ajándékok között legalább tíz matchboxnak kell lennie, melyeket Zolika „rendelt meg” a Jézuskától.

– Remélem, hogy a többi meglepetésnek is örülni fog. Ebben bízva kívántam kellemes ünnepeket és boldog új évet Adorján Zoltánnak megkérve, hogy autóval vagy motorral vigyen be a szerkesztőségbe.

– Csak autóval tehetem, mert nagymotorra nincs jogosítványom! – árulta el mosolyogva titkát és útközben emesélte, hogy 1978-ban szerzete meg az autózvezetői jogosítványt. Nagymotorra is szeretne volna, túl volt a KRESZ-vizsgán, de a rutín vizsgára egy hónapig kellett volna várnia, és ehhez már nem volt türelme, így közúton autó vagy segédmotorkerékpár kormányához ülhet, de olyan (125, 250 vagy 500 cm³-es) „nagyvérű” motorokat nem vezethet, amelyekkel salakpályán ő a király.

– Kán –

Teremfoci Békéscsabán

Az egykori kitűnő békéscsabai kapuvédő, majd későbbi sportvezető Csepregi János emlékére immáron negyedik alkalommal rendezik meg a békéscsabai városi sportszarnokban december 28-án és 29-én az emléktornát, amelyen felnőttek, öregflúk és serdülők mérkőznek. Az öregflúk mezőnyében a két hármas csoportban többek között pályára lépnek a Siófoki Bányász, a jugoszláv Varasdin, az Eger SE, a jugoszláv Kodara, a Csongrád megyei válogatott és az Előre Old Boy labdarúgói. A békéscsabai sportszarnokba kilátogató közönség megismerkedhet az egykori kedvencekkel, így a síófoki Bódival, Tieberrel, az egri Csepregivel és Kiss Tiborral, valamint a hazaiak színeiben pályára lépő Lazával, Dáviddal, Királyvárral. A serdülő mérkőzéseken a következő hat csapat indul: a Debreceni Sportiskola, az Eger SE, a Csongrád megyei válogatott, a Siófoki Bányász, a Vasas és a házigazda Békéscsabai Előre Spartacus. A mérkőzéseket december 28-án 15.30-tól 20 óráig rendezik, majd másnap, 29-én 8 órától 21.30 óráig kerül sor a csoporttalálkozókra, majd délután 14 órától 18.30-ig a döntőkre és helyosztókra. A legjobb góllövő, a legjobb kapus és a torna legjobb mezőnyjátékosa mindkét kategóriában tiszteletdíjban részesül.

V. L.

Ők huszonnégyen...

Célbaér-e Brazília?

A jövő nyári (június 8. – július 8.) 14. labdarúgó vb-döntő 24 résztvevőjének bemutatása Brazília együttesével folytatódik.

A már háromszoros világbajnok Brazília ezúttal is az esélyek között szerepel, noha a PSV Eindhoven edzői karát erősítő dán Frank Arnesen figyelemfelkeltő nyilatkozatot tett. Úgy véli, a brazilok akkor játszanak vezető szerepet, ha nagy melegben és magaslaton küzdenek. Ennek viszont ellentmond, hogy sem 1958-ban, sem 1962-ben nem volt magaslat (hőség is csak olykor), brazil vb-arany azonban igen. Arnesen bizonyára 1970-re célzott, amikor Mexikóban Peléék diadalmasok voltak.

Akármit is állít a dán, egy dolgot senki nem vitat el Brazília nemzeti csapatától: igencsak ígéretes tudású gárda. Minden egyes vb-döntőben ott voltak a dél-amerikaiak, s e téren csúcstartók. Ez év elején alapos „tisztogatás” után új alapokra helyeződött a brazil szövetségi élet. Nemcsak az elnök, de a szövetségi kapitány személye is változott. Utóbbi, Sebastiao Lazaroni némiképpen „szentségtörő” volt: szorgalmazta, engedjék át Európába a legjobb braziliai játékosokat, hadd szokják az öreg kontinensen alkalmazott játéktípust, pontosabban az irányzatokat. Jó kezdeményezés volt. Careca után Romario is „európai” lett, s talán Bebeto is csomagol már.

Lazaroni tehát zöld utat adott az európai kivándorlásnak, és legalább háromféle csapatstílust gyakoroltat majd kiválasztottjaival. Olyan módozatokat, amelyek mindenféle válogatott ellen hatásosak lehetnek a Mondiale '90 küzdelmei során. „Nem számokban gondolkodom. Mindegy, 4-3-3, vagy éppen 1-4-3-2-ben állunk ki. A lényeg: minél többször nálunk legyen a labda, s az egyénieskedés helyett inkább csapatjátékra törekedjünk” – nyilatkozta Lazaroni. A 38 éves szakvezetőt jól ismerők azonban fogadnának, hogy nem csak egy-egy mérkőzésen szerepelteti együtt a brazilok álomtrióját, Carecát, Romariót és Bebetót. Ehhez persze nem is kell olyan nagy bátorság, mindhárom futballista a csatárjáték egyszeregyén felül zseniális dolgokra is képes.

Nem kell bizonygatni, a tavalyi olimpián felfedezett Taffarel kapus máris klasszis, a középpályán Valdo a karmester, Zico és Socrates méltó örökebe léphet. S persze nem szabad elfeledkezni a szélvészgyors háttvédőről, Jorginhóról, aki a nyugatnémet bajnokságban szerepel. Mindennél többet mond, hogy Brazília – korántsem teljes értékű csapatával – fontos csatát nyert a vb-rendező olaszok ellen (1-0), majd Amszterdamban az EB címvédő hollandok ellen (szintén 1-0) is.

Egy s más a ring világból

A Szovjetunió „abszolút” bajnoka Jevgenyij Szudakov lett. A 26 esztendő világbajnoki ezüstérmes a szupernehézsúlyúak hagyományos bajnokságán diadalmasodott, amelyet 22. alkalommal rendeztek meg Tbilisizben. Szudakov az elődöntőben Viktor Akszonovot győzte le, míg a másik ágon a 22 esztendő Szergej Kravcsenko lett finalista, miután megadásra készítette a vb-második, olimpiai bronzérmes Alekszandr Mirosnycsenkót. A döntőben viszont Kravcsenkónak már nem volt ellenszere, Szudakov pontozással, biztosan verte a kijeji meglepetésembert.

A profi boksz legjobb európai képviselői között négy olasz és ugyanannyi francia hivatásos található. A most közzétett lista szerint a további Európa-bajnoki címeken három ország ökölvívői osztoznak: Nagy-Britannia kettő, Spanyolország és Dánia pedig egy-egy súlycsoportban éllovas. A profi Európa-bajnokok december 21-i listája:

légsúly: Eyup Can (dán), harmatló: Vincenzo Belcastro (olasz), pelyhsúly: Paul Hodgkinson (brit), nagypelyhsúly: Daniel Londas (francia), könnyűsúly: Policarpo Diaz (spanyol), kisváltósúly: Efre Calamati (olasz), váltósúly: Nino La Rocca (olasz), nagyváltósúly: Gilbert Delé (francia), középsúly: Francesco Dell, Aquila (olasz), félnehézsúly: Eric Nicoletta (francia), kishézsúly: Anacleto Wamba (francia), nehézsúly: Derek Williams (brit)

*A testnevelő fontosabb
mint a tornaterem*

Piaci viszonyok – valós versenyhelyzet

Vezetés: fent már változás, lent még „ejtőernyősök”

A politikai rendszerváltás küszöbén, a jóval nehezebben megvalósítható gazdasági átalakítás kezdetén – talán érthetően is – kevés szó esik a 90-es évek és az ezredforduló magyar sportjáról, a testkultúra jövőjéről. A parlamenti mandátumokért is küzdő politikai erők eddig még nem jelentek meg markáns sportprogrammal, új sportkoncepcióval. Amin egyébként az OSH már dolgozik, és ebbe a munkába bekapcsolódott a parlament ifjúsági és sportbizottsága. Ennek vezetője az egykori ismert labdarúgó-élsportoló, dr. Géczy István (a Ferencváros volt kitűnő kapuvédője) a Kertészeti Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára, a MOB tagja, a Budapesti Diák-sporttanács elnöke.

Lesz-e belátható időn belül sporttörvényünk, vagy a Soros, nagy horderejű gazdaságpolitikai kérdések, az újabb törvényalkotás közepette lekerül a napirendről a sportmozgalom törvényi szabályozása? – indítottuk a beszélgetést Géczy doktortal.

– Tény, hogy amikor 1987-ben megbízást kaptam arra, hogy a parlamenti ifjúsági és sportbizottság élén lássunk hozzá egy sporttörvény elvi kimunkálásához, azokban a napokban, hónapokban több szó esett róla, jobban reflektorfényben volt a munkánk mint most. Az, hogy a közelmúltban ez a tevékenység lelassult, az egyenes következménye a gyökeres belpolitikai változásoknak, a nagy horderejű törvények megalkotásához szükséges előkészítő munkának. Érthető: a politikai átalakítás után most a jóval bonyolultabb gazdasági szerkezetátalakítás van a napirenden. Ha ez is megtörténik, akkor részletesen lehet foglalkozni olyan fontos felépítésmóddal, mint a sport.

Valóban fontosnak fogják majd kezelni az új politikai erők, köztük a majdani parlamenti képviselők – nem pedig az eddigi gyakorlat szerint minden érdekesebb, előrelébb lesz enél a területnél?

– Én roppant módon bízom benne, hogy eddigi munkánk nem megy veszendőbe, és előbb-utóbb megalkotásra kerül a sporttörvény, amely majd behatóan, a sport egész vertikumával foglalkozik és serkenti a legfontosabb dolgot, a szemléletváltást.

Kihasználatlan létesítmények

– Ha lehetne ezt konkrétan?

– Mindenekelőtt az emberek katasztrófálissá vált egészségi állapota miatt meg kell, hogy kapja a megfelelő prioritást a diák-sport és a szabadidősport, mert ez a gyakorlatban nem valósult meg. Ez alatt én elsősorban nem azt értem, hogy még több pénzt invesztáljunk ide, hanem azt, hogy az iskolai testnevelés és sport személyi feltételeit hozzuk magasabb szintre. Mint gyakorló tanár nyugodt szívvel kijelenthetem, hogy az egyes testnevelő tanárok, a sportos kollektívák, munkaközösségek hozzáállása a döntő. Itt kell változást kicsikarni, nem pedig a kor kívánalmaitól valóban elmaradó létesítményhelyzetet túlmisztifikálni,

ezen siránkozni. Nem az a fő baj, hogy nem szaporodhatnak gomba módra az uszodák, a szabadidőközpontok, bár kétségtelenül ez is hátráltató tényező, hanem az: a meglévőket sem használjuk úgy ki, mint amennyire lehetne. Sportos kultúránkat, rizikófaktorokkal teli életvitelünket mintegy varázsütésre nem változtatná meg, ha a hirtelenjében optimálissá váló létesítményhelyzet sem. A probléma jóval összetettebb. Mi már a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemen sok esetben egy kialakult káros életmóddal, mozgással, sporttal nem szimpatizáló hallgatókkal találkozunk. De a tanszék igyekszik a hallgatók elfoglaltságához, napirendjéhez igazítottan egy olyan sportos kínálatot teremteni (a legkülönbözőbb sportágakban, mozgásformákban alapfokú bajnokságok – a szerk.), amivel már elértük azt, hogy hallgatóink nagy többsége a rekreációt, a szellemi felgyűlést nem a szórakozóhelyeken, hanem a tornatermekben képzeli el. Ha itt már a felnőtt korban lehet még valamit tenni, márpedig a jelekből ítélve lehet, akkor egyértelmű, hogy a dolgok lent az általános iskolákban dőlnek el.

Mindenhol, mindennapos testnevelés

– Ehhez elengedhetetlen a most még meglehetősen „alulmótvált” testnevelők jóval nagyobb anyagi, erkölcsi megbecsülése. Ha ugyanis a népegészségügyi kérdés megoldásában ilyen kulcsszerepük van, akkor ezt anyagiakban is éreztetni kell. De hát ez már megint költségvetési kérdés. A sporttörvény hogyan tud segíteni ebben a kérdésben?

– Úgy, hogy valamennyi iskolatípusban előírná a mindennapos testnevelést, a sportot. Ennek keretében minden nap mozognak, sportolnak az ügyetlen és a verseny, illetve az élsportra alkalmas tehetséges gyerekek is. Ennek bevezetése, megvalósítása mindenképpen komoly előrelépés lenne.

– Ma még a diák-sportkörökben, egyesületekben többnyire azok sportolnak, akik valamelyik társadalmi sportegyesületben is.

– Igen, ez még nincs kellőképpen koordinálva, szervezve, a korábbi ÁISH képtelen volt ezt jól kézbe tartani. Adta a pénzt, de nem oda, ahol munka, teljesítmény volt. A modern iskolának meg kell tudni oldania a te-

hetségesek és az átlagos vagy az alatti adottságú, mozgáskultúrájú tanulók egyidejű foglalkoztatását.

Kell-e az élsport?

– Aminek az élsport is haszonélvezője lenne, hiszen több tehetség, több nemzetközi kvalitású klasszis tűnhetne fel a különböző sportágakban és nemcsak bizonyos műhelyekre korlátozódna a jelenlegi élsport. De ebben az optimális helyzetben jutna-e elegendő pénz a versenyzetetésre, a menedzselésre. Felvetődik a kérdés: valóban kell nekünk az élsport, vagy csak úgy hagyománytiszteltől bölintünk?

– Nem hiszem, hogy bármelyik politikai erő a hatalom birtoklásának idejében elveti majd ennek szükségességét. Am abban biztos vagyok, hogy a finanszírozás és a teljessítmények létező anomáliáit meg kell szüntetni. A piaci viszonyok megteremtését, átültetését az élsportba én úgy képzelem el, hogy a nemzetközi élvonalhoz tartozó sportágak képviselői sportpályafutásuk során valóban olyan jövedelmekhez jutnak, amely komoly egzisztenciát jelent későbbi életükre nézve. De akik ez alatt vagy csak a magyar élvonal szintjén teljesítenek, azok ne számítsanak ilyenre! Nekik ez szórakozás és nem munka.

Szponzorok jótékonyága

– Csakhogy a többcsatornás finanszírozási rendszerben képtelenség látni a pénzek mozgását. A szponzor, a támogató legálisan és illegálisan változatlanul elismeri azt a teljesítményt, amit a társadalom, a sportközvélemény már egyáltalán nem ismer el.

– De ha a vállalatvezetők is a piacgazdaság értékrendje szerint méretnék majd meg, vagyis manipulációk, állami támogatások nélkül, valós teljesítmények alapján, akkor már a sportban sem fogja jótékonyan dobálni a vezető

álteljesítményekért a forintokat. Ez a változás – véleményem szerint – kikényszeríti azt a még nem létező igazi versenyhelyzetet, amelyben semmi más, csak a nemzetközi eredményesség lesz a mérvadó. Ennek pedig nem lehet eszköze például egy csapatnál az, hogy a másiktól leigazol néhány éppen, a jelenlegi színvonalat konzerválni képes játékos, hanem a minőségi előrelépés miatt nem tehet más, kénytelen lesz a saját utánpótlására fordítani jelentős összeget, mert átútrést csak ez hozhat.

– A sportirányításban bekövetkezett változásokról miként vélekedik?

– Összességében pozitívan. Nyugodtan mondhatom, hogy eddig többnyire a piacgazdaság szellemének megfelelően alakultak a dolgok, nincs összemosódás, megtörtént a feladatmegosztás. A diák- és szabadidősport egyértelmű gazdája az OSH lett, mégpedig a kultuszminisztérium égisze alatt. A versenysportokra pedig komoly szakembereket, nemzetközi tekintélyeket és menedzsereket felvontató Magyar Olimpiai Bizottság is veszi majd a kezébe, ami garancia arra, hogy a teljesítmény és a finanszírozás közötti ellentmondás megoldódik. Az egyesületi és szakszövetségi önállóság nagyfokú felelősséggel is párosul, ezután ugyanis a klubok és az egyesületek a saját bőrüket viszik a vásárra, meg kell tanulniuk gazdálkodni. Ami számomra még negatívum, és itt csak lassan következik majd be változás, hogy a sport alapszejtjeinél, az egyesületeknél a vezetésben még mindig sok a sporthoz nem értő, felülről odavezényelt „ejtőernyős”, akik a tisztességes önkontroll elvégzése utáni félreállítás helyett továbbra is szeretnék átmenteni magukat.

Márpedig a sportnak ez nem jó.

Bálint Gy.
(folytatjuk)

Még nem természetes

Profikból amatőrök!

Viharos szakosztályi ülés zajlott le a Bp. Spartacusban: a női kosarasok helyzetéről, jövőjéről volt szó. Nem titok ugyanis, hogy a klub, illetve azon belül a szakosztály is súlyos anyagi gondokkal küzd, néhány kifizetést függőben hagytak. A játékosok körében – s talán ez érthető is – elégedetlenség ütötte fel a fejét, s már-már pattanásig feszült a helyzet.

Az MTI munkatársának kérdésére Bérczi István, a szövetségi klub versenysport osztályának vezetője elmondta, hogy az egyesületnek – a gondok ellenére – nincs szándékában megszüntetnie a szakosztályt. De a játékosoknak, akik véleménye szerint eléggé el voltak kényeztetve és sokszor túl könnyen keresték a pénzüket, változtatniuk kell a szemléletükön. Mivel a szakosztálynak kevés a támogatója, változtatások szükségesek. A játékosoknak biztosítanának például munkalehetőséget, s emellett sportolnának. Sok országban hasonló a helyzet, tehát nemcsak a sportból élnének.

– Többben arra hívatkoztak, hogy más kluboknál igen magas összegeket keresnek a játékosok – említette még a sportvezető. – Ha így van, mi ezekkel nem tudunk versengeni. Játékosainkat szerződés köti hozzánk, ha azok lejárnak, nem gördítünk akadályt az elé, hogy máshol folytassák pályafutásukat.

Köszöntjük
VIKTÓRIA

nevű olvasóinkat

A közkedvelt és szép csengésű név a latin Victorból eredeztethető. Az eredetileg csak férfiaknak adható nevet azzal a reménnyel ruházták az újszülöttekre, hogy azok felcseperedve, megemberesedve győzők, győztesek lesznek. Ez a dicsőséget megelőlegező névadás régebben azt a magyarosító törekvést erősítette, amelyik teljesen el akarta felejteni az eredeti Victort és a magyar Győző, Géza nevekkel helyettesítette volna. Utóbbiak azért önálló életre keltek és máig népszerűek, de nem sikerült elfeledtetni a komoly karaktert sugalló Viktort sem. Sőt, olyannyira közkedvelté vált, hogy női párját is megalkották, a gyengébb nem is viselheti és élvezheti a győzőknek kijáró tiszteletet...

A Nap két: 7.30 órakor
nyugszik: 15.56 órakor

A Hold két: 3.03 órakor
nyugszik: 12.26 órakor

Kisebb lehülés várható

Eleinte gyakran lesz erősen felhős az ég, de legfeljebb északon, északkeleten fordulhat elő egy-egy zápor. Szombaton csökken a felhőzet, nagyrészt napos időre lehet számítani. A déli, délnyugati szél tovább erősödik, majd éjszakától északnyugatra fordul és helyenként viharossá fokozódik. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4, 9, a legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 9 és 14 fok között alakul.

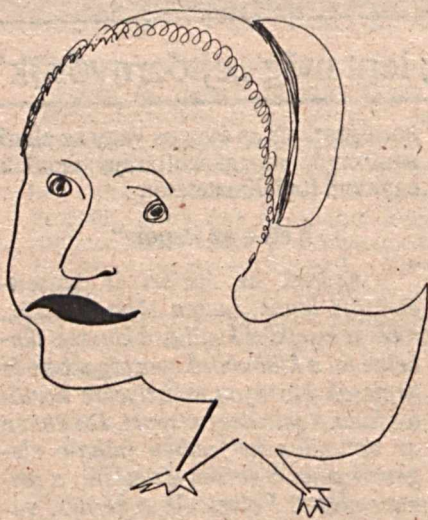
Ökumenikus
gyásztiszteletet
tartanak Pakson
a négy felekezet papjai
1989. december 27-én
a Templomtéren.

Gyűjtés templomfelújításra

Igen **nemes** célú kezdeményezést indított **újra** a Szekszárdon a Wosinsky **Mór** Megyei Múzeum. Gyűjtést kezdeményezett a Tolna megye központjában levő közel kétszáz éves római katolikus templom külső rendbehozatalára, ugyanis a tízmillióra rúgó restaurálási költség háromnegyedét az egyházközség már előteremtette, ám a külső rendbetételre már nincs pénzük.

Eddig már több vállalat és szervezet, valamint magánszemélyek járultak hozzá a tatarozás költségeihez. Azt kéri a múzeum munkatársai, hogy ki ki tehetsége szerint nyújtson segítséget, s bármilyen kis összeget köszönettel fogadnak saját és a köz nevében. Reméljük, hogy a figyelemre méltó akció által széppé alakul Szekszárd belvárosában levő templom!
(Betétszámlaszám: 840-5191)

SZÁVAI | KALENDÁRIUM
Géza | December 23.: Viktória

Viktória halad a korrallal
(Szépasszonyhistoria)

Viktóriadt tekintettel
A messzeségbe tekintett el...
S visszaszólt a messzeség:
„Olyan vagy, mint a meszes ég;
Inkább meszes, mintsem ég!”
S Viki sikolt: itt a vég.

Szomorú hírt rí a dalom:
Nagy a Viktóriadalom.

A képviselők behódoltak, a lakosság folytatja a küzdelmet!

Huszonhárom város csatlakozik az aláírásgyűjtéshez!

A LÉT, a Lakosság Érdekvédelmi Tömörülése egyidejűleg két aláírásgyűjtési akcióval kezdett a kormány életszínvonal-rontó és igazságtalan lakásgazdálkodási koncepciója ellen, még a parlamenti ülészek kezdete előtt. Amíg a budapesti akció célja az esetleges népszavazás előkészítése, a párhuzamos vállalkozással azt is bizonyítani kívánták, hogy a vidék lakossága igenis szolidáris a fővárosával, aminthogy fordítva is igaz.

A felhívás a vártat meghaladó eredménnyel járt. A lakásgazdálkodási koncepció, valamint a lakáshitelek megadóztatásának elutasítását követelő felhíváshoz eddig 23 város szervezetei jelentették be csatlakozásukat: a Független Szociáldemokrata Párt, a Független Kisgazdapárt Fejér Megyei Szervezete, a Lakásbérlők Egyesületének pécsi, balatonfüredi, szolnoki, esztergomi, kecskeméti, zalaegerszegi, tatabányai, bugyi-i, debreceni, veszprémi, gyöngyösi, egri, sárospataki, nyíregyházi, gödöllői, győri, siófoki, halvani, mátraverebélyi, székesfehérvári, valamint a budapesti I., VI., VII., XIV., és XIII. kerületi szervezetei és szervezőbizottságai, a Lakásbérlők Szegedi Egyesülete, a Dunaújvárosi Városszépítő és Védő Egyesület, a Mozgáskorlátozottak szarvasi és szekszárdi, fejér megyei egyesületei, a Szakszervezetek Székesfehérvári Városi Bizottsága, a Hazafias Népfőnt Székesfehérvári Bizottsága, a Székesfehérvári Fiaatal Pedagógusok Szövetsége, a Budapest I. kerületi Várlejtő Bizottság, valamint a Lakásbérlők Egyesülete szigetszentmiklósi és a budapesti XII. kerületi Szervező Bizottságai.

A LÉT, kétségbe vonva a kormány azon állítását, amely szerint az országgyűlés által – mintegy zsarolással – elfogadott lakástárgyú javaslatok a szegények és a lakástalanok javára szolgálnak, határozottan kijelenti: e koncepciók rosszak, igazságtalanok és a lakosság érintett nagy tömegeinek életkörülményeit jelentősen, nagyszámú esetben katasztrofálisan rontók. Ezért folytatni és kiterjeszteni kívánja aláírásgyűjtési kampányát, csatlakozásra szólítva fel a lakosságot – saját létérdekeiben.

A LÉT – a Lakosság Érdekvédelmi Tömörülése – további lépéseket is fontolóra vett.

A LÉT
sajtószolgálat
és a lakástalanok

Békesség a Földön a jóakarátú embereknek

E gondolat gyakorlati megvalósítása érdekében, az evangéliumi erőszakmentesség elvét valló „Bokor” katolikus bázisközösség ez év karácsonyát azzal is megkívánja ünnepelni, hogy a közösség számos katonaköteles tagja visszaküldi katonakönyvét a területileg illetékes Hadkiegészítő Parancsnokságnak. Abban a korban, amikor Európa – s benne hazánk – újabb lépést kíván tenni az erőszak megszüntetésére, a közösség tagjai – mint Krisztusban hívő keresztények – így kívánják kifejezni azt, hogy a háborúk nem alkalmasak az igazság megvalósítására a hadseregek léte nem szolgálja az emberek közti bizalom kialakulását, a fegyverkezés mérhetetlen összegeket von el a szegényektől és az éhezőktől, s így az ember önnön fáját pusztító lény, nem továbbvívője, hanem tönkrevetője a Teremtésnek. Minden ember, aki a fegyverek letételével kinyilvánítja azt, hogy nem öl meg más embert, nemcsak hitét vallja meg, hanem hozzájárul társadalmunk belső békéjéhez, a szomszédos népek közti gyűlölet eltüntetéséhez, s ezáltal valóságos béketeremtő lesz a Földön.

– szegyenfa –

(Tőkés Lászlóért – remegő szívvel – 1989. november 1-én.)

– elfúló hangon kérdezem:
meddig tart még a félelem?
száműzve rég az értelem,
vad fájdalom a lelkeken...
sátán-mosoly, néző-telket,
vele büntet az Isten minket!
híján vagyunk a szeretetnek...

– ül trónusán a póffeteg
dinoszaurusz-szörnyeteg,
léte földünket vérrrel festi;
ember-zsákmányát nem ereszt;
vad agyará a húsba vágja,
hiába-halál jár nyomába...

templomok és otthonok dőlnek,
és nincs tejük a csecsemőknek,
és nincs csendjük a halottaknak,
– Erdély-Gulágban nincsen
holnap...

– kérek – keresek – zörgetek –
ébredjetek föl emberek!
keresztet hordoz értetek.

Horváth Vera

Dicsőség Néked!

A Ceausescu-rezim bukása feletti örömmámor perceiben kérünk mindenkit, aki együtt érez velünk, hogy legelőször is tegye félre néhány percre víg érzéseit, és gondoljon arra az emberre – esetleg mondjon el érte egy imát –, akinek egyik legnagyobb része volt abban, hogy Románia lakossága (talán) szabadon ünnepelheti az idei karácsonyt, s akinek sorsáról még mindig nem tudunk semmi biztosat. Igen, Tőkés Lászlóra gondolunk, a romániai magyar nemzeti hősré, aki elsőként merete vállalni a halálvesztést, és nyilvánosan szembeszállt a vérnőző diktatúrával, s aki – reméljük! – még életben van.

Együttal kérjük, gondoljunk néhány pillanatra azokra az áldozatokra, akik vérüket és életüket adták a szabadságért, azért, hogy Ceausescu végre elnyerje méltó büntetését és elűzzék EURÓPÁBÓL.

Dicsőség Néked, Tőkés László!

Dátum Szerkesztősége

„Az Úr szemmel tartja az Ót félokot, az Ó kegyelmében bizót, hogy kimentse lelküket a halálból, és az éhségben is eltartsa őket.” (33. zsoltár 18, 19)

A Decsi Református Gyülekezet felhívással fordul – felekezeti hovatartozástól függetlenül – minden gyülekezethez és vallási közösséghez:

Karácsonyra, Isten Krisztusban kijelentett szeretetének, nekünk ajándékozott békességének ünnepére készülve egyre növekvő szomorúsággal töltöttek el a Romániából, az ottani vérontásokról érkező hírek.

Nem engedhetjük, hogy a lemeszaróltak halálaskolyát, gyászoló szeretteik sirását, a sebesültek jajszávat elnyelje a világ zajai, mások örömeinek lármája.

Ezért úgy határoztunk, hogy karácsony szentestéjén és mindkét napján, valamint az ösztendő utolsó és az újév első napjának estéjén 9 órakor megszólaltatjuk harangjainkat 5 percre, hogy azok kiáltásak az éj néma csendjébe közös fájdalomunkat, együttérző szeretetünket, s szólítsanak fel mindenkit megemlékező, segédelmet kérő imádságra.

Forduljunk mindannyian napoként Istenünkhöz imádsággal, a zsoltár szavaival kérve: „Lelkünk az Urat várja, segítségünk és pajzsunk Ó. Legyen, Uram, a Te kegyelmed rajtunk, amiképpen biztunk Tebenned!” (33. zsoltár 20, 22).

Kérünk mindenkit, legyen segítségül, hogy a felhívás minden gyülekezethez, vallási közösséghez eljusson.

Kérünk mindenkit, hogy esténként velünk imádkozzon.

A Decsi Református Gyülekezet

Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

Szobafenyő 240 centiméteres eladó. Szekszárd, Remete u. 45. Telefon: 74/14-574.

Eladó Velence melletti generációs családi ház. Panzióknak is alkalmas. Összkomfortos, központi fűtéses, adómentes. 3 éve épült. Cím: Pálinskáné, 2490 Pusztaszabolcs, Jókai u. 12.

Nyolcéves AVIA új motorral eladó. Szekszárd, Tartsay út, Halbolt. Telefon: 74/11-600.

„Bizalom” házastárskereső szolgálat Keszthely, Pf.: 52. Telefon: 12-912. Kérjen tájékoztatást!

Nyugdíjasok! Kézpénzért veszek régi faliorát, porcelánt, festményeket, régi bútort. „Gyűjtő” 7081 Simontornya, Pf.: 35.

Hat hízó eladó, januári vágásra előjegyezhető, ugyanitt Trabant Combi eladó. Vass Sándor, Várdomb, Római utca 12.

Négy és fél éves, jó állapotban lévő Zastava eladó. Tolna, Damjanich u. 1. Telefon: 40-789.

Három hízó szabadáron eladó. Érdeklődni: Nagy Sándorné Felsőháza, Dózsa u. 28. Telefon: 74/38-046. 23-as mellék.

Szekszárd, Ságvári u. 8. szám alatt kétszin-

APRÓHIRDETÉS

tes, 4 szobás lakás eladó. A szennyvíz és a víz rendezetlen. Barta Bertalanné.

Nemescsincillák felszereléssel, táp homokbiztosítással, legelőnyösebb kedvezményrel tenyésztőnél eladók, előjegyezhető. Élő állat vagy prémvisszavásárlás megoldott. Ugyanott többszörös győztes szülőkől doberman és hasky (szibériai szánhúzó) kiskutyák. Érdeklődni: Várffy, Szálka, Kossuth u. 71/a., vagy 74/16-382-es telefonon.

Szálkán kb. 60-80 m²-es helyiség, víz, villany (3 fázis) és fűtési lehetőséggel hasznosításra kiadó. Érdeklődni: Várffy, Szálka, Kossuth u. 71/a., vagy a 74/16-382-es telefonon.

Antikóra-javítót keresek. Telefon: 74/11-600.

Redőnykészítő kisiparos felvételre keres gyakorlott üzletkötőt. Tel.: 80/81-978.

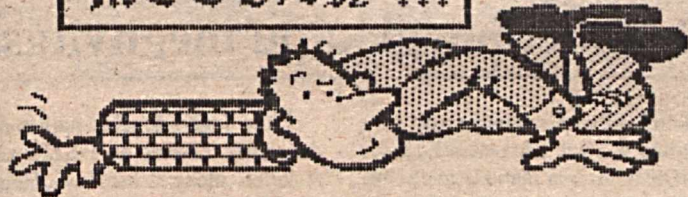
Vennék egy fixplatós IFA-t, 1-2 éveset. „Sürgős” jellegre a kiadóba.

Jó állapotban lévő Skoda személygépkocsit vennék 130000,- Ft-ig. Telefon: 16-277/15. mellék

Szekszárdon „Őszinte szó” Lélekvédő Szolgálat (beszélgetés és szaktanácsadás nevelési, szociális, jogügyi pszichológiai és szexuálpszichológiai problémákban). Segítünk még: jogügyi magániratai elkészítésében, hirdetésének közzétételében, vérnyomásának rendszeres ellenőrzésében és egyéb közérdekű ügyekben. Ha szüksége van ránk, jöjjön a megyei művelődési központba munkanapokon 17.30-tól 19.30-ig, földszint 2-es terem.

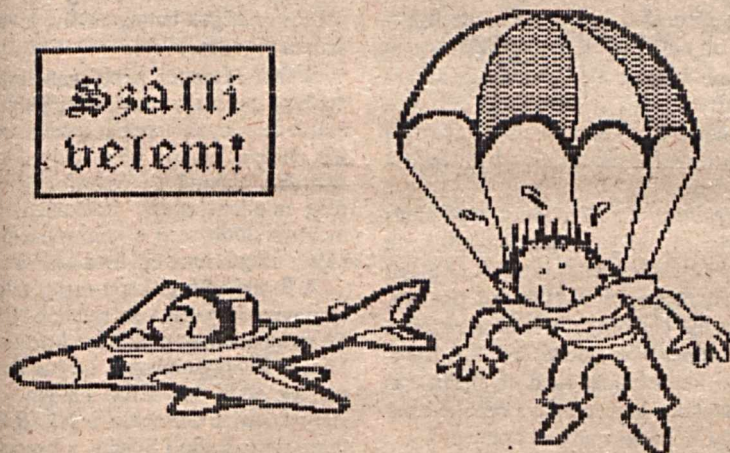
Szekszárd belvárosában családi házban külön bejáratú összkomfortos (gázfűtéses), kétszobás lakrész januártól kiadó. Érdeklődni este hat óra után a 13-072-es telefonszámon lehet.

MEGVAN !!!

Az 505.sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet és Szakközépiskola KÖZMŰVELŐDÉSI STÚDIOJÁNAK REJTVÉNYE

Szállj
belem!

Melyik ország légitársasága?

Aeroflot

Interflug

KLM

Ibéria

A megfejtések legkésőbb kedden adják postára nyílt levelezőlapon a 7101. SZEKSZÁRD Pf.:23 címre.

Írják még rá: **505-MEGVAN!**

E heti nyerteseink:

Békesi László, Budapest

Révhelyi Attila, Ueszprém

Farkas István, Komló

A KÖVETKEZŐ REJTVÉNYÜNK AZ 1990 JANUÁR 13-I SZÁMBAN LESZ!

A nyereményeket postán küldjük el!

Menedzserek, vállalkozók, magánzók!

A szellemi megújulásra éppen akkor van a legnagyobb szükségün-k, amikor – úgy érezzük – a legkevesebb időnk van rá!
PIHENJE KI AZ ÉV VÉGI HAJRÁT,
REGENERÁLÓDJON az

IDENT Emberi Erőforrásfejlesztő Project

bentlakásos relaxációs kurzusán ideális kastélykörnyezetben (Szombathely közelében) 1990. január 8-12-ig.
Részvételi díj: 26 800,- Ft + áfa (kölségként elszámolható)
Felvilágosítás: IDENT dél-magyarországi képviselője
74/13-414-es telefonszámon.

Minden

kedves

vásárlónknak

és üzleti partnerünknek

kellemes karácsonyi

ünnepeket

és boldog új évet kívánunk

Zalahús

DÁTUM

A gyermek reménye

A történet csupán részben jellepes, kiindulópontjában mindenképpen valós. Idén június 22-én Angliában született Rukaya Bailey. A leányka a szó szoros értelmében csupán öklömmnyi volt, hiszen mindössze 481 gramm súllyal jött e világra. A manchesteri Hope (Remény) kórház orvosai a legparányibb esélyt sem adták életbenmaradására. A kicsinek azonban vasakarata volt: fél évig harcolt – és győzött. Most, amikor a napokban édesanyja haza vihette, már 6,56 fontra (feleennyi kilóra) „hízott”. A történet maga igazolja, hogy a-csöppség valóban személyéhez illő nevet visel, hiszen a Rukaya jelentése: istenek ajándéka.

Az elmúlt napok, hetek, hónapok eseményei számomra jelképesé tették ezt az esetet, amelyben az életképtelenség látszó ember bebizonyítja létének jogát. Az idei évben ezt tette nemzeti megújulásunk vezetésével az NDK, Csehszlovákia, s a remegően is reményt keltő hírek szerint Románia. Az életképtelen demokráciának ezekben az országokban körülbelül annyi esélye volt a megmaradásra, mint a manchesteri csöpp leánynak. Mégis azt kell hinnünk, igazi csodák csak ebből a reménytelenségből sarjadhatnak, mert ha nincs több, ebbe s ennyibe kell kapaszkodnunk.

Most, amikor boldog sóhajjal mesélik egymásnak az emberek, mi történt odaát, mire van remény, bárha vérrel és könnyel született is. Ilyenkor mindeki hiszi és tudja, hogy érdemes hinni a jövő boldogságában, a születendő gyermek igaz reménységében.

Töttös Gábor

Mélyeséges együttérzéstől indítva a Magyar Orvosi Kamara felkér minden magyar orvost, hogy a romániai eseményekre való tekintettel legyenek készenlétben az esetleges segítségnyújtásra. A Kamara kéri, hogy az orvoskollégák kísérjék figyelemmel a rádió, a televízió és a sajtó jelentéseit és a sérült-ellátásban, a vérellátásban, a közegészségügyi ellátásban, illetve bármilyen egészségügyi területen álljanak a romániai rászorulóknak rendelkezésére, s legjobb tudásuk szerint nyújtsanak segítséget.

Két tömegsirt találtak péntek délelőtt Temesvárotnál, összesen 632 halottal – értesült az MTI egy budapesti rádióamatortól, Molnár Mihálytól, aki temesvári kollégájának adásából vette a hírt.

A temesvári forrás szerint adása idején még zajlott a holttestek azonosítása. Az elmúlt napok véres eseményeinek a városban 1750 sebesült áldozata volt. A víz- és élelmiszer-ellátástól megfosztott város főterén péntek délelőtt teát, vizet osztottak az embereknek.

Szűrös Mátyás, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke az Országgyűlés határozatára figyelemmel – amellyel 1990. március 16-ai hatállyal kimondta feloszlását – az alkotmány 30/a paragrafus (1) bekezdése B pontja alapján az országgyűlési választásokat 1990. március 25. napjára, vasárnapra tűzte ki.

A Gábriel taxi

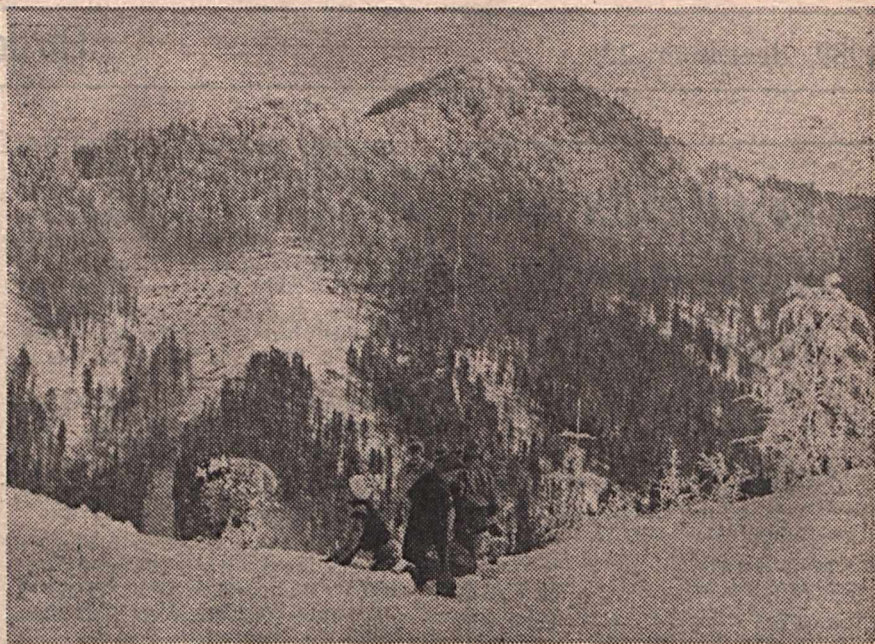
Szekszárdon vállalta, hogy a Romániába küldendő adományokat díjmentesen szállítja a gyűjtőhelyre.

Tel.: 74-16-033

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa köszönetet mond mindazoknak a magánszemélyeknek, vállalatoknak és munkahelyi kollektíváknak, akik mai felhívásunk nyomán azonnali segítséget nyújtottak és felajánlásokat tettek. A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa ma útnak indította első szállítmányait: többek között 100 mázsa lisztet, 10 mázsa kenyeret, félmillió forint értékű orvosi műszert, gyógyszerket, kötőszert, vitaminokat. Az úticél: a nagyváradi és temesvári egyházközségek. Az Ökumenikus Tanács továbbra is vállalja segélyküldemények továbbítását Románia különböző területeire.

A december 31-ig esedékes cégbírósi bejelentéseket postán is elküldhetik az érdekeltek, tehát nincs szükség hosszadalmas sorállásra – tájékoztatta a Magyar Távirati Irodát a Fővárosi Bíróság cégbírósa. A gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény értelmében a társasági szerződések, alapszabályok szükséges módosításáról, vagy a gazdasági társaságok átalakulásáról szóló kötelező bejelentés megtételére egy év állt az érintettek rendelkezésére, de sokan mostanáig vártak, s így torlódás keletkezett. A nagy ügyfélforalomra tekintettel a Fővárosi Bíróság cégbírósa felhívja az ügyfelek figyelmét arra, hogy ezt a bejelentést – amelyhez csatolják a vonatkozó iratokat és feltüntetik az eddigi cégjegyzékszámot – december 31-én 24 óráig ajánlottan, a postán is elküldhetik. A cím: Fővárosi Bíróság cégbírósa Budapest 1399 Rózsa Ferenc utca 79. vagy Budapest Pf.: 669. Jelentős várakozástól mentesülhetnek tehát az ügyfelek, ha kihasználják ezt a lehetőséget.

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcza u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlavik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzetszámmal. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170.

A felnőttek a békét, a gyermekek a havat várják az Idel karácsonyi ünnepektől
Fotó: Kapfinger

Brandenburgi kapu megnyitása

Történelmi pillanat színhelye volt pénteken délután Berlin: két perccel 15 óra előtt az NDK hatóságai újabb átkelőhelyt nyitottak meg a várost megosztó betonfalon – ezúttal a Berlin jelképeinek számító híres Brandenburgi kapunál.

A zuhogó esővel dacolva több tízezer kelet- és nyugat-berlini, több száz újságíró, fotóriporter és televíziós – valamint az NDK és a nyugatnémet TV jóvoltából mintegy 50 millió ember – követte figyelemmel, amint az NDK és az NSZK vezető politikusi átléptek a megbontott falszakaszon, üdvözölték egymást, majd egy rögtönzött emelvényhez vonultak, hogy rövid beszédben méltassák a pillanat történelmi jelentőségét.

Az elsőként a mikrofonhoz lépő Hans Modrow, az NDK miniszterelnöke az NDK megújulása jelének nevezte az újabb átkelőhely megnyitását. Hitet tett amellett, hogy hazája eltökélten kiveszi a részét a közös európai ház felépítéséből. „A Brandenburgi kapu immár nem elválaszt, hanem összeköt – legyen immár örökké a béke kapuja” – hangoztatta a kormányfő.

Hatalmas ováció és taps nyugtázta Modrownak azt a kijelentését, hogy „a romániai népnek, amely megszabadult diktátorától és kivívta szabadságát, szolidáris üdvözlötünket küldjük.”

Élete legboldogabb napjának nevezte december 22-ikét az NSZK kancellárja. A keleti oldalról harsány „Helmut, Helmut” kórossal üdvözölt Kohl békét és szabadságot követelt Európának és a világnak. Mint mondta, a németek is hozzá akarnak járulni a földrész és a világ békéjének megszilárdításához. A jövő feladata – állapította meg – a németek közösségének ápolása, ám ehhez szükség van a szomszédos országok támogatására, jóváhagyására és rokonszenvére.

Walter Momper, a Nyugat-Berlin kormányzó polgármestere a legújabb romániai fejlemények kapcsán leszögezte: a közös európai házban nincs hely diktátorok számára. Egymással összefogva tegyünk meg mindent annak érdekében, nehogy megismétlődhessen a konfrontáció politikája – dolgozzunk együtt a békéért.

A Brandenburgi kapu menti falszakasz megnyitásán jelen volt számos NDK-beli és nyugatnémet politikus, köztük Oscar Fischer külügyminiszter, Lothar de Maiziere, az NDK-beli CDU elnöke – illetve Hans-Dietrich Genscher az NSZK külügyminisztere, Rudolf Seiters, a kancellári hivatal minisztere, Dorothee Wilms, a belmet kapcsolatok minisztere, Otto Lambsdorff, az FDP elnöke, Walter Scheel, az NSZK egykori külügyminisztere és szövetségi elnöke.

Lapunk, legközelebb december 27-én jelenik meg.

Szerdai
számunkban
megtudhatják,

hogyan kell-e Varsóban új
milícia és policia